

Tijdelijk politiereglement houdende het opleggen van een administratieve sanctie voor de inbreuken bedoeld in artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid

---

Artikel 1

In overeenstemming met het Koninklijk besluit nr. 1 betreffende de bestrijding van de niet-naleving van de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken door de invoering van gemeentelijke administratieve sancties van 6 april 2020, kunnen de inbreuken op het Ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, zoals gewijzigd bij Ministeriële besluiten van 24 maart 2020, 3 april 2020, 17 april 2020 en 30 april 2020 en eventuele latere wijzigingen, die worden beteugeld met straffen bepaald door artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, ook gesanctioneerd worden met een administratieve sanctie die bestaat uit een administratieve geldboete van 250,00 euro per inbreuk.

Artikel 2

§1. De administratieve sancties vermeld in artikel 1 zijn niet van toepassing op een overtreder die minder dan 18 jaar oud is of onder het statuut van verlengde minderjarigheid valt of onbekwaam verklaard is.

§2. De administratieve sancties vermeld in artikel 1 zijn niet van toepassing op een handelaar, een uitbater of een organisator van een activiteit die een inbreuk pleegt op artikel 1, artikel 5, 1e lid, 2° en/of artikel 8bis van het Ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, zoals gewijzigd bij Ministeriële besluiten van 24 maart 2020, 3 april 2020, 17 april 2020 en 30 april 2020 en eventuele latere wijzigingen.

Artikel 3

De sanctionerend ambtenaar legt de administratieve sancties vermeld in artikel 1 op overeenkomstig de procedure bepaald in Onderafdelingen 2 en 3 van het Koninklijk besluit nr. 1 betreffende de bestrijding van de niet-naleving van de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken door de invoering van de gemeentelijke administratieve sancties van 6 april 2020.

Artikel 4

Dit politiereglement geldt zolang het Koninklijk besluit nr. 1 betreffende de bestrijding van de niet-naleving van de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken door de invoering van de gemeentelijke administratieve sancties van 6 april 2020 en/of het Ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, zoals gewijzigd bij Ministeriële besluiten van 24 maart 2020, 3 april 2020, 17 april 2020 en 30 april 2020 en eventuele latere wijzigingen van kracht zijn.

Artikel 5

Dit politiereglement treedt in werking vanaf de dag van bekendmaking. De omzendbrief nr. 06/2020 van het College van procureurs-generaal bij de hoven van beroep van 6 mei 2020 (COL 06/2020) wordt conform artikel 4 van het Koninklijk besluit nr. 1 betreffende de bestrijding van de niet-naleving van de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken door de invoering van gemeentelijke administratieve sancties van 6 april 2020 bij onderhavig reglement gevoegd, alsook gepubliceerd en bekendgemaakt. Elke latere wijziging van de omzendbrief COL 06/2020 zal tevens onverwijld op gelijkaardige wijze gepubliceerd en bekendgemaakt worden.

Collège des procureurs généraux

Bruxelles, le 28 mai 2020

CIRCULAIRE N° 06/2020 DU COLLÈGE DES PROCUREURS GÉNÉRAUX PRÈS LES COURS D'APPEL

Monsieur le Procureur général,
Monsieur le Procureur fédéral,
Madame/Monsieur le Procureur du Roi,

Madame/Monsieur l'Auditeur du travail,

VERSION RÉVISÉE
28.05.2020

OBJET : Directives du Collège des procureurs généraux relatives à :

- la mise en œuvre judiciaire de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 portant des mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19, tel que modifié par les arrêtés ministériels du 24 mars 2020, du 3 avril 2020, du 17 avril 2020, du 30 avril 2020, du 8 mai 2020, du 15 mai 2020, du 20 mai 2020 et du 25 mai 2020, et
- l'application de l'arrêté royal du 6 avril 2020 portant sur le non-respect des mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19 par la mise en place de sanctions administratives communales

College van Procureurs- generaal

Brussel, 28 mei 2020

OMZENDBRIEF NR. 06/2020 VAN HET COLLEGE VAN PROCUREURS-GENERAAL BIJ DE HOVEN VAN BEROEP

Mijnheer de Procureur-generaal,
Mijnheer de Federale Procureur,
Mevrouw/Mijnheer de Procureur des
Konings,
Mevrouw/Mijnheer de Arbeidsauditeur,

HERZIENE VERSIE
28.05.2020

BETREFT: Richtlijnen van het College van procureurs-generaal betreffende :

- de gerechtelijke handhaving van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, zoals gewijzigd door de ministeriële besluiten van 24 maart 2020, van 3 april 2020, van 17 april 2020, van 30 april 2020, van 8 mei 2020, van 15 mei 2020, van 20 mei 2020 en van 25 mei 2020, en
- de toepassing van het koninklijk besluit van 6 april 2020 betreffende de bestrijding van de niet-naleving van de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken door de invoering van gemeentelijke administratieve sancties

La présente circulaire COL 06/2020 abroge et remplace la circulaire COL 06/2020 du 25 mai 2020

CHAPITRE I

L'APPLICATION DE SANCTIONS PENALES EN CAS DE NON RESPECT DE L'ARRETE MINISTERIEL DU 23 MARS 2020

1. CADRE LEGISLATIF OU REGLEMENTAIRE ET OBJECTIF DE LA CIRCULAIRE COL

La réaction pénale aux infractions découlant du non-respect de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 doit contribuer à une stricte application des mesures prises afin de lutter contre la propagation du coronavirus COVID-19.

Une bonne coordination des démarches des autorités administratives et judiciaires est indispensable et il convient à cette fin d'entretenir des contacts étroits et réguliers avec les services de police et les autorités administratives.

2. EXPLICATION SUCCINCTE DU CADRE LEGISLATIF OU REGLEMENTAIRE

L'arrêté ministériel du 23 mars 2020, tel que modifié par les arrêtés ministériels du 24 mars 2020, du 3 avril 2020, du 17 avril 2020, du 30 avril 2020, du 8 mai 2020, du 15 mai 2020, du 20 mai 2020 et du 25 mai 2020, sanctionne pénalement les dispositions mentionnées ci-dessous.

a) Les interdictions et limitations d'ouverture et d'accès (art.1er)

§ 1er. Les entreprises offrant des biens ou des services aux consommateurs sont autorisées à ouvrir, dans les conditions prévues par le présent arrêté.

Pour l'application du présent arrêté, l'on

De huidige omzendbrief COL 06/2020 heft op en vervangt de omzendbrief COL 06/2020 van 25 mei 2020

HOOFDSTUK I

DE TOEPASSING VAN STRAFRECHTELIJKE SANCTIES BIJ NIET NALEIVING VAN HET MINISTERIEEL BESLUIT VAN 23 MAART 2020

1. WETGEVEND OF REGELGEVEND KADER EN DOELSTELLING VAN DE OMZENDBRIEF COL

Het strafrechtelijk antwoord op alle inbreuken ten gevolge van de niet-naleving van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 dient bij te dragen tot een strikte toepassing van alle maatregelen die genomen werden om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan.

Een efficiënte coördinatie van het bestuurlijk en gerechtelijk optreden is onontbeerlijk, en hiertoe zijn nauwe en regelmatige contacten nodig met de politiediensten en de bestuurlijke overheden.

2. KORTE TOELICHTING VAN HET WETGEVEND OF REGELGEVEND KADER

Overeenkomstig het ministerieel besluit van 23 maart 2020, zoals gewijzigd door de ministeriële besluiten van 24 maart 2020, 3 april 2020, 17 april 2020, 30 april 2020, 8 mei 2020, 15 mei 2020, 20 mei 2020 en 25 mei 2020 wordt het overtreden van de onderstaande bepalingen strafrechtelijk bestraft.

a) Verboden of beperkte opening en toegang (artikel 1)

§ 1. De ondernemingen die goederen of diensten aanbieden aan consumenten mogen openen, onder de voorwaarden bepaald in dit besluit.

Voor de toepassing van dit besluit wordt

entend par :

1° « entreprise » : toute personne physique ou personne morale poursuivant de manière durable un but économique ;

2° « consommateur » : toute personne physique qui agit à des fins qui n'entrent pas dans le cadre de son activité commerciale, industrielle, artisanale ou libérale.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les entreprises suivantes sont fermées, y compris pour les prestations de service à domicile :

1° les salons de massage ;

2° les centres de bien-être, en ce compris les saunas ;

3° les centres de fitness ;

4° les casinos, salles de jeux automatiques et bureaux de paris.

§ 2. Dans toutes les entreprises visées au paragraphe 1er, alinéa 1er, les mesures nécessaires doivent être prises pour protéger toute personne contre la propagation du coronavirus COVID-19, y compris l'application des règles de distanciation sociale, en particulier le maintien d'une distance de 1,5 mètre entre chaque personne.

Sans préjudice du paragraphe 3bis, ces entreprises peuvent uniquement accueillir des clients selon les modalités suivantes :

- un client est autorisé par 10 m² pendant une période de maximum 30 minutes ou aussi longtemps qu'il est d'usage en cas de rendez-vous ;

- si la surface accessible aux clients est inférieure à 20 m², il est autorisé d'accueillir deux clients, à condition qu'une distance de 1,5 mètre soit garantie entre chaque personne ;

- les coiffeurs peuvent accueillir plus d'un client par 10 m² si les postes de travail sont séparés entre eux par une paroi en plexiglas ou une alternative équivalente ;

- l'entreprise met à disposition du personnel et des clients les produits nécessaires à

verstaan onder :

1° "onderneming": elke natuurlijke of rechtspersoon die op duurzame wijze een economisch doel nastreeft ;

2° "consument": elke natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die niet onder zijn commerciële, industriële, ambachtelijke activiteit of activiteit van een vrij beroep vallen.

In afwijking van het eerste lid, zijn de volgende ondernemingen gesloten, met inbegrip van wat betreft dienstverlening aan huis:

1° de massagesalons;

2° de wellnesscentra, met inbegrip van sauna's;

3° de fitnesscentra;

4° de casino's, de speelautomatenhallen en de wedkantoren.

§ 2. In alle in paragraaf 1, eerste lid, bedoelde ondernemingen moeten de nodige maatregelen getroffen worden om eenieder te beschermen tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, met inbegrip van de toepassing van de regels van social distancing, in het bijzonder het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon.

Onverminderd paragraaf 3bis kunnen deze ondernemingen enkel klanten ontvangen overeenkomstig de volgende modaliteiten:

- één klant per 10 m² wordt toegelaten gedurende een periode van maximum 30 minuten of zolang als gebruikelijk in geval van een afspraak;

- indien de voor klanten toegankelijke vloeroppervlakte minder dan 20 m² bedraagt, is het toegelaten om twee klanten te ontvangen, mits een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon gegarandeerd is;

- kappers mogen meer dan één klant per 10 m² ontvangen indien de werkstations onderling afgescheiden zijn met een plexiglas wand of een gelijkwaardig alternatief;

- de onderneming stelt middelen om de

l'hygiène des mains.

Les courses sont effectuées seul et pendant une période de maximum 30 minutes, sauf en cas de rendez-vous.

Par dérogation à l'alinéa 3, un adulte peut accompagner les mineurs vivant sous le même toit ou une personne ayant besoin d'une assistance.

§ 3. Les entreprises visées au paragraphe 1er, alinéa 1er, adoptent en temps utile des mesures de prévention appropriées, en vue de garantir l'application des règles prévues au paragraphe 2, alinéa 1er, ou, si cela n'est pas possible, afin d'offrir un niveau de protection au moins équivalent.

Ces mesures de prévention appropriées sont des prescriptions de sécurité et de santé de nature matérielle, technique et/ou organisationnelle telles que définies dans :

- le « Guide générique relatif à l'ouverture des commerces pour prévenir la propagation du virus COVID-19 », disponible sur le site web du Service public fédéral Economie, complété par des directives au niveau sectoriel et/ou de l'entreprise, et/ou d'autres mesures appropriées qui offrent un niveau de protection équivalent ;

- le « Guide générique en vue de lutter contre la propagation du COVID-19 au travail », disponible sur le site web du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale, complété par des directives au niveau sectoriel et/ou de l'entreprise, et/ou d'autres mesures appropriées qui offrent un niveau de protection équivalent. Les mesures collectives ont toujours la priorité sur les mesures individuelles.

Ces mesures de prévention appropriées sont élaborées au niveau de l'entreprise et adoptées dans le respect des règles de concertation sociale au sein de l'entreprise, ou à défaut, en concertation avec les travailleurs concernés et en concertation avec les services de prévention et de protection au travail.

Les entreprises informent les travailleurs en

noodzakelijke handhygiëne te voorzien ter beschikking van het personeel en de klanten.

Er wordt individueel gewinkeld en gedurende een periode van maximum 30 minuten, behalve in geval van een afspraak.

In afwijking van het derde lid, mag een volwassene de minderjarigen die onder hetzelfde dak wonen of een persoon die nood heeft aan begeleiding, vergezellen.

§ 3. De in paragraaf 1, eerste lid, bedoelde ondernemingen, nemen tijdig passende preventiemaatregelen om de toepassing van de regels voorzien in paragraaf 2, eerste lid, te garanderen of, indien dit niet mogelijk is, een minstens gelijkwaardig niveau van bescherming te bieden.

Deze gepaste preventiemaatregelen zijn veiligheids- en gezondheidsvoorschriften van materiële, technische en/of organisatorische aard, zoals gedefinieerd in :

- de "Generieke gids betreffende de opening van de handelszaken om de verspreiding van het COVID-19-virus tegen te gaan", beschikbaar op de website van de Federale Overheidsdienst Economie, aangevuld met richtlijnen op sectoraal en/of ondernemingsniveau, en/of andere gepaste maatregelen die een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden;

- de "Generieke gids om de verspreiding van COVID-19 op de werkplaats tegen te gaan", op de website van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, aangevuld met richtlijnen op sectoraal en/of ondernemingsniveau, en/of andere gepaste maatregelen die een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden. Collectieve maatregelen hebben steeds voorrang op individuele maatregelen.

Deze passende preventiemaatregelen worden op ondernemingsniveau uitgewerkt en genomen met inachtneming van de regels van het sociaal overleg in de onderneming, of bij ontstentenis daarvan in overleg met de betrokken werknemers, en in overleg met de diensten voor preventie en bescherming op het werk.

De ondernemingen informeren de

temps utile des mesures de prévention en vigueur et leur dispensent une formation appropriée. Ils informent également les tiers en temps utile des mesures de prévention en vigueur.

Les employeurs, les travailleurs et les tiers sont tenus d'appliquer les mesures de prévention en vigueur dans l'entreprise.

§ 3bis. Dans les instituts de beauté, les instituts de pédicure non médicale, les salons de manucure, les salons de coiffure, les barbiers et les studios de tatouage et de piercing, les modalités supplémentaires spécifiques suivantes s'appliquent à l'accueil des clients :

- l'accueil ne peut avoir lieu que sur rendez-vous ;
- le client ne peut être présent dans l'entreprise que pour la durée strictement nécessaire ;

- en cas de prestations de service à domicile, le prestataire du service ne peut être présent dans le lieu de la prestation du service que pour la durée strictement nécessaire ;

- les salles d'attente ne peuvent être utilisées pour les clients et, sauf en cas d'urgence, les toilettes non plus;

- toute personne à partir de l'âge de 12 ans est tenue de se couvrir la bouche et le nez au moyen d'un masque ou de toute autre alternative en tissu dès l'entrée dans l'entreprise ou le lieu de la prestation du service, à l'exception du client pour la durée strictement nécessaire à un traitement au visage ;

- les postes de travail doivent être séparés par une distance d'au moins 1,5 mètre ;

- le prestataire de service prend les mesures d'hygiène adéquates afin de désinfecter ses mains, les instruments manipulés et son poste de travail entre chaque client ;

- il est interdit de proposer de la nourriture ou des boissons.

§ 4. Les centres commerciaux peuvent uniquement accueillir des clients selon les modalités suivantes :

- un client est autorisé par 10 m² pendant une période ne dépassant pas le temps nécessaire et habituel ;

werknemers tijdig over de geldende preventiemaatregelen en verstrekken hen een passende opleiding. Ze informeren ook derden tijdig over de geldende preventiemaatregelen.

Werkgevers, werknemers en derden zijn ertoe gehouden de in de onderneming geldende preventiemaatregelen toe te passen.

§ 3bis. In de schoonheidssalons, de niet-medische pedicurezaken, de nagelsalons, de kapperszaken, de barbiers en de tatoeage- en piercingsalons gelden bij het ontvangen van klanten de volgende bijkomende specifieke modaliteiten:

- de ontvangst mag enkel op afspraak plaatsvinden;

- de klant mag slechts in de onderneming aanwezig zijn voor de duur die strikt noodzakelijk is;

- in geval van dienstverlening aan huis, mag de dienstverlener slechts aanwezig zijn op de plaats van dienstverlening voor de duur die strikt noodzakelijk is;

- wachtruimtes mogen niet voor klanten worden gebruikt en, behoudens in noodgeval, de toiletten evenmin;

- eenieder is vanaf de leeftijd van 12 jaar verplicht om de mond en de neus te bedekken met een masker of elk ander alternatief in stof, vanaf het betreden van de onderneming of plaats van dienstverlening, met uitzondering van de klant voor de duur die strikt noodzakelijk is voor een behandeling aan het gelaat;

- de werkstations dienen onderling op een afstand van minstens 1,5 meter van elkaar verwijderd te zijn;

- de dienstverlener neemt de gepaste hygiënemaatregelen om zijn handen, de gebruikte werkinstrumenten en zijn werkstation te desinfecteren tussen elke klant;

- er mag geen voeding of drank worden aangeboden.

§ 4. Winkelcentra kunnen enkel klanten ontvangen overeenkomstig de volgende modaliteiten:

- één klant per 10 m² wordt toegelaten gedurende een periode die niet langer is dan noodzakelijk en gebruikelijk;

- le centre commercial met à disposition du personnel et des clients les produits nécessaires à l'hygiène des mains à l'entrée et à la sortie;
- le centre commercial facilite le maintien d'une distance de 1,5 mètre par des marquages au sol et/ou des signalisations.

Les courses sont effectuées seul et pendant une période ne dépassant pas le temps nécessaire et habituel.

Par dérogation à l'alinéa 2, un adulte peut accompagner les mineurs vivant sous le même toit ou une personne ayant besoin d'une assistance.

§ 5. Les magasins peuvent rester ouverts aux jours et heures habituels.

Les magasins de nuit peuvent rester ouverts à partir de leur heure d'ouverture habituelle jusqu'à 22 heures.

§ 6. Sans préjudice des paragraphes 3 et 4 et sans préjudice des missions des services de secours et d'intervention, l'accès aux centres commerciaux, aux rues commerçantes et aux parkings est organisé par les autorités communales compétentes, conformément aux instructions du ministre de l'Intérieur, de manière à respecter les règles de distanciation sociale, en particulier le maintien d'une distance de 1,5 mètre entre chaque personne.

Les entreprises visées au paragraphe 1er, alinéa 1er n'organisent aucune action promotionnelle sur la voie publique, et n'y installent aucun étalage, drapeau ou autre objet.

§ 6bis. Les autorités locales compétentes peuvent autoriser des marchés journaliers, hebdomadaires et bihebdomadaires, comprenant un maximum de 50 étals, selon les modalités suivantes :

- le nombre maximum de visiteurs autorisés dans le marché s'élève à un visiteur par 1,5 mètre courant d'étal ;
- il ne s'agit pas d'une brocante ou d'un marché aux puces ;

- het winkelcentrum stelt middelen om de noodzakelijke handhygiëne te voorzien ter beschikking bij de in- en uitgang;

- het winkelcentrum vergemakkelijkt het behoud van een afstand van 1,5 meter middels het aanbrengen van markeringen op de grond en/of signalisaties.

Er wordt individueel gewinkeld en niet langer dan noodzakelijk en gebruikelijk.

In afwijking van het tweede lid, mag een volwassene de minderjarigen die onder hetzelfde dak wonen of een persoon die nood heeft aan begeleiding, vergezellen.

§ 5. Winkels mogen open blijven volgens de gebruikelijke dagen en uren.

Nachtwinkels mogen geopend blijven vanaf het gebruikelijke openingsuur tot 22u00.

§ 6. Onverminderd paragrafen 3 en 4 en onverminderd de opdrachten van de hulp- en interventiediensten, wordt de toegang tot de winkelcentra, winkelstraten en parkings door de bevoegde gemeentelijke overheid, in overeenstemming met de instructies van de minister van Binnenlandse Zaken, op dusdanige wijze georganiseerd, zodat de regels van de social distancing kunnen worden gerespecteerd, in het bijzonder het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon.

De in paragraaf 1, eerste lid bedoelde ondernemingen organiseren geen verkoopacties op de openbare weg, en plaatsen er geen uitstallingen, vlaggen of andere objecten.

§ 6bis. De bevoegde gemeentelijke overheid kan de dagelijkse, wekelijkse en tweewekelijkse markten die maximaal 50 kramen bevatten, toelaten onder de volgende modaliteiten:

- het maximum aantal bezoekers dat wordt toegelaten op de markt bedraagt 1 bezoeker per 1,5 lopende meter aan het kraam;
- het betreft geen brocante- of rommelmarkt;
- de marktkramers en hun personeel zijn

- les marchands et leur personnel sont pour la durée d'exploitation d'un étal tenus de se couvrir la bouche et le nez avec un masque ou toute autre alternative en tissu ;
- les autorités communales compétentes mettent à disposition les produits nécessaires à l'hygiène des mains, aux entrées et sorties du marché ;
- les marchands mettent à la disposition de leur personnel et de leurs clients les produits nécessaires à l'hygiène des mains dans les marchés ;
- il est interdit aux visiteurs de consommer de la nourriture ou des boissons dans les marchés ;
- une organisation ou un système permettant de vérifier combien de clients sont présents sur le marché est mis en place ;
- un plan de circulation à sens unique est élaboré, avec des entrées et des sorties distinctes sur le marché, sauf dérogation motivée accordée en cas de circonstance exceptionnelle par les autorités locales compétentes qui déterminent une solution alternative.

Les courses sont effectuées seul et pendant une période ne dépassant pas le temps nécessaire et habituel.

Par dérogation à l'alinéa 2, un adulte peut accompagner les mineurs vivant sous le même toit ou une personne ayant besoin d'une assistance.

Sans préjudice des paragraphes 3 et 4 et sans préjudice des missions des services de secours et d'intervention, l'accès aux marchés est organisé par les autorités communales compétentes, de manière à respecter les règles de distanciation sociale, en particulier le maintien d'une distance de 1,5 mètre entre chaque personne, ainsi que les mesures de prévention appropriées, qui sont au moins équivalentes à celles du « Guide générique relatif à l'ouverture des commerces pour prévenir la propagation du virus COVID-19 ».

Une activité ambulante individuelle peut être exercée à l'endroit habituel, sous réserve de l'autorisation préalable des autorités communales.

§ 7. Les établissements relevant des secteurs

- tijdens het uitbaten van een kraam verplicht om de mond en de neus te bedekken met een masker of elk ander alternatief in stof;
- de bevoegde gemeentelijke overheid stelt middelen om de noodzakelijke handhygiëne te voorzien ter beschikking bij de in- en uitgangen van de markt;
- de marktkramers stellen middelen om de noodzakelijke handhygiëne te voorzien ter beschikking van hun personeel en hun klanten;
- bezoekers mogen op de markten geen voeding of dranken nuttigen;
- er wordt een organisatie of een systeem ingevoerd om te controleren hoeveel klanten er op de markt aanwezig zijn;
- er wordt een éénrichtingsverkeersplan opgesteld, met afzonderlijke toe- en uitgangen tot en van de markt, tenzij er in uitzonderlijke omstandigheden een gemotiveerde afwijking wordt toegestaan door de bevoegde lokale overheid, die een alternatieve oplossing bepaalt.

Er wordt individueel gewinkeld en niet langer dan noodzakelijk en gebruikelijk.

In afwijking van het tweede lid, mag een volwassene de minderjarigen die onder hetzelfde dak wonen of een persoon die nood heeft aan begeleiding, vergezellen.

Onverminderd paragrafen 3 en 4 en onverminderd de opdrachten van de hulp- en interventiediensten, wordt de toegang tot de markten door de bevoegde gemeentelijke overheid op dusdanige wijze georganiseerd, zodat de regels van de social distancing kunnen worden gerespecteerd, in het bijzonder het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon, evenals de passende preventie maatregelen die minstens gelijkwaardig zijn aan deze van de "Generieke gids betreffende de opening van de handelszaken om de verspreiding van het COVID-19-virus tegen te gaan".

Een individuele ambulante activiteit mag worden uitgeoefend op de gebruikelijke plaats mits voorafgaande toelating van de gemeentelijke overheid.

§ 7. De inrichtingen die behoren tot de culturele, feestelijke, recreatieve, toeristische,

culturel, festif, récréatif, touristique, sportif et horeca sont fermés.

Le mobilier de terrasse du secteur horeca doit être stocké à l'intérieur. La livraison des repas et les repas à emporter sont autorisés.

Les entreprises ne peuvent organiser aucune activité culturelle, festive, récréative, touristique ou sportive.

Par dérogation à l'alinéa 1er, peuvent rester ouverts :

1° les hôtels et appartôtels, à l'exception de leurs éventuels restaurants, salles de réunion et espaces de loisirs ;

2° les infrastructures nécessaires à l'exercice des activités physiques à l'air libre n'impliquant pas de contacts physiques, à l'exclusion des vestiaires, douches et cafétérias ;

3° les infrastructures d'intérêt culturel ;

4° les infrastructures d'intérêt naturel ;

5° les aires de jeux de quartier en plein air qui sont sous la surveillance d'une autorité locale;

6° les aires de jeux de grande taille en plein air dans les parcs qui sont sous la surveillance d'une autorité locale.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les bibliothèques sont ouvertes.

Les infrastructures d'intérêt culturel visées à l'alinéa 4, 3° sont :

- les musées ;
- les demeures et monuments historiques ;
- les châteaux et citadelles.

On entend par « musée » :

- une structure reconnue comme musée ou comme centre d'art par au moins une de ces entités : le gouvernement fédéral et les entités fédérées ;
- une institution permanente au service de la société et de son développement, ouverte au public, qui acquiert, conserve, étudie, transmet et/ou expose le patrimoine matériel

sportieve en horecasector zijn gesloten.

Het terrasmeubilair van de horecasector moet naar binnen gebracht worden. Levering van maaltijden en maaltijden om mee te nemen zijn toegestaan.

De ondernemingen mogen geen culturele, feestelijke, recreatieve, toeristische of sportieve activiteiten organiseren.

In afwijking van het eerste lid mogen open blijven:

1° de hotels en apartotels, met uitzondering van hun eventuele restaurants, vergaderzalen en recreatiefaciliteiten;

2° de noodzakelijke infrastructuur voor de uitoefening van fysieke activiteiten in de buitenlucht die geen fysieke contacten impliceren, met uitzondering van de kleedkamers, douches en cafetaria's;

3° de culturele bezienswaardigheden;

4° de natuurbezienswaardigheden;

5° de buurtspeeltuinen in open lucht die onder toezicht staan van een lokale overheid;

6° de grote speeltuinen in open lucht in parken die onder toezicht staan van een lokale overheid.

In afwijking van het eerste lid zijn de bibliotheken open.

De culturele bezienswaardigheden bedoeld in het vierde lid, 3° zijn:

- de musea;
- de historische huizen en monumenten;
- de kastelen en citadellen.

Wordt verstaan onder "museum":

- een structuur erkend als museum of kunsthall door ten minste één van deze entiteiten: de federale regering en de deelstaten;
- een permanente instelling ten dienste van de maatschappij en haar ontwikkeling, open voor het publiek, die het materieel en immaterieel patrimonium van de mensheid en haar omgeving verwerft, bewaart, bestudeert,

et immatériel de l'humanité et son environnement, à des fins d'étude, d'éducation et de délectation par le biais d'expositions, d'activités pour le public et de publications scientifiques ou de vulgarisation, toutes réalisées par des professionnels.

Les infrastructures d'intérêt naturel visées à l'alinéa 4, 4° sont :

- les jardins ;
- les parcs et réserves naturels ;
- les zoos et parcs animaliers.

Les modalités suivantes s'appliquent à la visite des infrastructures d'intérêt culturel visées à l'alinéa 4, 3° :

- les visites sont individuelles ou en compagnie des personnes vivant sous le même toit ;
- les règles de distanciation sociale, en particulier le maintien d'une distance d'1,5 mètre entre chaque personne, sont respectées ;
- un système de billetterie en ligne ou par téléphone est mis en place ;
- un visiteur est autorisé par 15 m² ;
- un nombre maximum de visiteurs par créneau horaire est déterminé ;
- un plan de circulation à sens unique est élaboré et un guidage du public est mis en place ;
- le personnel est chargé de contrôler le respect des règles de distanciation sociale ;
- les éventuelles boutiques sont tenues de respecter les règles visées aux paragraphes 2 et 3 ;
- les éventuels cafétérias, restaurants, attractions et aires de jeux sont fermés, à l'exception des aires de jeux en plein air sous la surveillance de l'exploitant, qui doit empêcher tout afflux ;
- le matériel didactique est désinfecté après chaque utilisation.

Les modalités suivantes s'appliquent à la visite des infrastructures d'intérêt naturel visées à l'alinéa 4, 4° :

- les visites sont individuelles ou en compagnie des personnes vivant sous le même toit ;
- les règles de distanciation sociale, en particulier le maintien d'une distance d'1,5 mètre entre chaque personne sont respectées ;

overbrengt en toontoonstelt voor doeleinden van studie, vorming en vermaak door middel van tentoonstellingen, activiteiten voor het publiek en wetenschappelijke publicaties of van vulgarisatie, steeds verwezenlijkt door professionelen.

De natuurbezienswaardigheden bedoeld in het vierde lid, 4° zijn:

- de tuinen;
- de natuurparken en natuurreervaten;
- de dierentuinen en dierenparken.

De volgende modaliteiten zijn van toepassing op de bezoeken aan de culturele bezienswaardigheden bedoeld in het vierde lid, 3° :

- de bezoeken zijn individueel of in het gezelschap van personen die onder hetzelfde dak wonen;
- de regels van social distancing, in het bijzonder het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon, worden gerespecteerd;
- er wordt een online of telefonisch ticketsysteem ingevoerd;
- per 15 m² wordt één bezoeker toegelaten;
- er wordt een maximum aantal bezoekers per tijdspanne bepaald;
- er worden éénrichtingsaanduidingen en begeleiding van het publiek voorzien;
- het personeel is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de regels van social distancing;
- eventuele winkels zijn verplicht de regels bedoeld in paragrafen 2 en 3 na te leven;
- eventuele cafetaria's, restaurants, attracties en speeltuinen zijn gesloten, met uitzondering van speeltuinen in open lucht onder toezicht van de uitbater, die elke volkstoeloop moet voorkomen;
- het didactisch materiaal wordt gedesinfecteerd na elk gebruik.

De volgende modaliteiten zijn van toepassing op de bezoeken aan de natuurbezienswaardigheden bedoeld in vierde lid, 4° :

- de bezoeken zijn individueel of in het gezelschap van personen die onder hetzelfde dak wonen;
- de regels van social distancing, in het bijzonder het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon, worden gerespecteerd;

- un système de billetterie en ligne ou par téléphone est mis en place ;
- un visiteur est autorisé par 10 m2 de surface accessible au public;
- un nombre maximum de visiteurs par créneau horaire est déterminé ;
- un plan de circulation à sens unique est élaboré et un guidage du public est mis en place ;
- le personnel est chargé de contrôler le respect des règles de distanciation sociale ;
- les éventuelles boutiques sont tenues de respecter les règles visées aux paragraphes 2 et 3 ;
- les éventuels cafétérias, restaurants, attractions et aires de jeux sont fermés, à l'exception des aires de jeux en plein air sous la surveillance de l'exploitant, qui doit empêcher tout afflux.

Les modalités suivantes s'appliquent à la visite des aires de jeux visées à l'alinéa 4, 5° :

- les visites sont réservées aux enfants jusqu'à 12 ans inclus ;
- les adultes qui accompagnent les enfants respectent les règles de distanciation sociale, en particulier le maintien d'une distance d'1,5 mètre entre chaque personne.

Les modalités suivantes s'appliquent à la visite des aires de jeux visées à l'alinéa 4, 6° :

- les visites sont réservées aux enfants jusqu'à 12 ans inclus ;
- l'aire de jeux peut accueillir un maximum de 20 enfants à la fois ;
- les adultes qui accompagnent les enfants respectent les règles de distanciation sociale, en particulier le maintien d'une distance d'1,5 mètre entre chaque personne.

b) L'obligation de port d'un masque ou toute autre alternative en tissu dans les transports publics (art. 4)

Les transports publics sont maintenus.

Toute personne à partir de l'âge de 12 ans est obligée de se couvrir la bouche et le nez avec un masque ou toute autre alternative en tissu dès l'entrée dans l'aéroport, la gare, sur le quai ou un point d'arrêt, dans le bus, le (pré)méto, le tram, le train ou tout autre

- er wordt een online of telefonisch ticketsysteem ingevoerd;
- per 10 m2 van de voor het publiek toegankelijke oppervlakte wordt één bezoeker toegelaten;
- er wordt een maximum aantal bezoekers per tijdspanne bepaald;
- er worden éénrichtingsaanduidingen en begeleiding van het publiek voorzien;
- het personeel is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de regels van social distancing;
- eventuele winkels zijn verplicht de regels bedoeld in paragrafen 2 en 3 na te leven;
- eventuele cafetaria's, restaurants, attracties en speeltuinen zijn gesloten, met uitzondering van speeltuinen in open lucht onder toezicht van de uitbater, die elke volkstoeloop moet voorkomen.

De volgende modaliteiten zijn van toepassing op de bezoeken aan de speeltuinen bedoeld in het vierde lid, 5° :

- de bezoeken zijn voorbehouden voor kinderen tot en met 12 jaar;
- de volwassenen die de kinderen begeleiden respecteren de regels van social distancing, in het bijzonder het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon.

De volgende modaliteiten zijn van toepassing op de bezoeken aan de speeltuinen bedoeld in het vierde lid, 6° :

- de bezoeken zijn voorbehouden voor kinderen tot en met 12 jaar;
- een maximum van 20 kinderen tegelijk mag aanwezig zijn in de speeltuin;
- de volwassenen die de kinderen begeleiden respecteren de regels van social distancing, in het bijzonder het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon.

b) Verplichting om een masker of elk ander alternatief in stof te dragen in het openbaar vervoer (artikel 4)

Het openbaar vervoer blijft behouden.

Eenieder is vanaf de leeftijd van 12 jaar verplicht om de mond en de neus te bedekken met een masker of elk ander alternatief in stof, vanaf het betreden van de luchthaven, het station, op het perron of een halte, in de bus, de (pre)metro, de tram, de trein of elk ander vervoersmiddel dat door een openbare overheid wordt georganiseerd.

moyen de transport organisé par une autorité publique.

Par dérogation à l'alinéa 2, le personnel roulant des sociétés de transport en commun n'est pas obligé de se couvrir la bouche et le nez, pour autant d'une part que le conducteur soit bien isolé dans une cabine et d'autre part qu'une affiche et/ou un autocollant indique aux usagers la raison pour laquelle le conducteur ne porte pas de masque.

c) Les interdictions d'activités et de rassemblement (art. 5 et 5bis)

Sont interdits, sauf disposition contraire prévue par l'arrêté ministériel :

1° les rassemblements ;

2° les activités à caractère privé ou public, de nature culturelle, sociale, festive, folklorique, sportive, touristique et récréative ;

3° les excursions scolaires d'une journée ;

4° les excursions scolaires de plusieurs jours ;

5° les activités dans le cadre de mouvements de jeunesse sur le et à partir du territoire national ;

6° les activités des cérémonies religieuses.

Par dérogation à l'alinéa 1er, sont autorisés :

- les cérémonies funéraires, mais uniquement en présence de 30 personnes maximum, avec le maintien d'une distance d'1,5 mètre entre chaque personne et sans possibilité d'exposition du corps ;
- les mariages civils, mais uniquement en présence de 30 personnes maximum ;
- les mariages religieux, mais uniquement en présence de 30 personnes maximum ;
- les cérémonies religieuses enregistrées dans le but d'une diffusion par tous les canaux disponibles et qui ont lieu uniquement en présence de 10 personnes

In afwijking van het tweede lid is het rijdend personeel van de openbare vervoersmaatschappijen niet verplicht om de mond en de neus te bedekken, voor zover enerzijds de conducteur goed geïsoleerd is in een cabine en anderzijds een affiche en/of zelfklever aan de gebruikers de reden aangeeft waarom de conducteur geen masker draagt.

c) Verboden activiteiten en samenscholingen (artikelen 5 en 5bis)

Worden verboden, behoudens andersluidende bepaling voorzien door het ministerieel besluit:

1° de samenscholingen;

2° de privé- en publieke activiteiten van culturele, maatschappelijke, feestelijke, folkloristische, sportieve, toeristische en recreatieve aard;

3° de eendaagse schooluitstappen;

4° de meerdaagse schooluitstappen;

5° de activiteiten in het kader van jeugdbewegingen, op en vanaf het nationaal grondgebied;

6° de activiteiten van de erediensten.

In afwijking van het eerste lid, worden toegestaan:

- begrafenisceremonies, maar enkel in aanwezigheid van maximaal 30 personen, met een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon en zonder de mogelijkheid van blootstelling van het lichaam;
- burgerlijke huwelijken, maar enkel in het bijzijn van maximum 30 personen;
- religieuze huwelijken, maar enkel in het bijzijn van maximum 30 personen;
- religieuze plechtigheden die zijn opgenomen met de bedoeling ze via alle beschikbare kanalen te verspreiden en die alleen met maximaal 10 personen plaatsvinden, met inbegrip van de personen die voor die opname

maximum, en ce compris les personnes en charge dudit enregistrement, avec le maintien d'une distance d'1,5 mètre entre chaque personne, et pour autant que le lieu de culte reste fermé au public pendant l'enregistrement;

- les promenades et les activités physiques en plein air n'impliquant pas de contacts physiques, seul ou en compagnie de personnes vivant sous le même toit et/ou en compagnie de maximum deux autres personnes qui doivent toujours être les mêmes, moyennant le respect d'une distance d'1,5 mètre entre chaque personne ;
- des entraînements et leçons sportifs réguliers à l'air libre n'impliquant pas de contacts physiques, dans un contexte organisé, notamment par un club ou une association, en groupe de maximum 20 personnes, toujours en présence d'un entraîneur ou d'un superviseur majeur, et moyennant le respect d'une distance d'1,5 mètre entre chaque personne ;
- les sorties à cheval, et ce uniquement en vue du bien-être de l'animal et avec un maximum de trois cavaliers.

L'article 5bis prévoit une dérogation aux interdictions d'activités et de rassemblement visées à l'article 5 :

§ 1. Par dérogation à l'article 5, les rassemblements de personnes ne vivant pas sous le même toit sont autorisés aux conditions prévues aux paragraphes 2 et 3.

§ 2. Un ménage, peu importe sa taille, est autorisé à accueillir chez lui ou au sein de sa résidence secondaire jusqu'à quatre personnes. Ces quatre personnes sont toujours les mêmes. Celles-ci font partie ou non d'un même ménage.

Quand une personne d'un ménage est invitée chez une autre personne ou au sein de sa résidence secondaire, c'est l'ensemble de son ménage qui s'engage et même si elle se rend seule au rendez-vous.

Les membres du nouveau "groupe" ainsi

verantwoordelijk zijn, met het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon, en voor zover de plaats van eredienst tijdens de opname voor het publiek gesloten blijft;

- wandelingen en fysieke activiteiten in open lucht die geen fysieke contacten impliceren, alleen of in het gezelschap van personen die onder hetzelfde dak wonen en/of in het gezelschap van maximum twee, steeds dezelfde, andere personen, met respect van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon;
- regelmatige trainingen en lessen in de buitenlucht die geen fysieke contacten impliceren, in georganiseerd verband, in het bijzonder door een club of een vereniging, met een groep van maximum 20 personen, steeds in de aanwezigheid van een trainer of een meerderjarige toezichter, en met het respect van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon;
- ritten te paard, en dit enkel met het oog op het welzijn van het dier en met een maximum van drie ruiters.

Het artikel 5bis voorziet een afwijking op het verbod van activiteiten en samenscholing zoals bedoeld in artikel 5:

§ 1. In afwijking van artikel 5, zijn samenscholingen van personen die niet onder hetzelfde dak wonen, toegelaten onder de voorwaarden voorzien in de paragrafen 2 en 3.

§ 2. Een huishouden, ongeacht de grootte, mag thuis of in de tweede verblijfplaats tot vier personen ontvangen. Deze vier personen zijn steeds dezelfde personen en maken al dan niet deel uit van eenzelfde huishouden.

Wanneer een persoon van een huishouden bij een andere persoon thuis of in de tweede verblijfplaats is uitgenodigd, dan verbindt zijn volledige huishouden zich, en zelfs indien deze persoon zich alleen naar de afspraak begeeft.

De leden van de nieuwe op die manier

constitué ne peuvent pas recevoir chez eux ou au sein de leur résidence secondaire d'autres personnes ou être reçus par d'autres personnes.

Pour l'application du présent article, on entend par « ménage » : des personnes vivant sous le même toit.

§ 3. Les règles de distanciation sociale sont d'application entre les différents ménages.

d) Les interdictions de déplacement (art.8)

Les personnes sont tenues de rester chez elles ou dans une résidence secondaire dont elles sont soit propriétaires, soit locataires pour une durée d'au moins un an, à l'exclusion des résidences secondaires mobiles qui n'ont pas encore été installées sur un emplacement fixe. Il est interdit de se trouver sur la voie publique et dans les lieux publics, sauf en cas de nécessité.

Sont notamment considérés comme nécessaires des déplacements tels que :

- se rendre dans les lieux dont l'ouverture est autorisée sur la base des articles 1er, 2 et 3 et en revenir ;
- avoir accès aux distributeurs de billets des banques et aux bureaux de poste ;
- avoir accès aux soins médicaux ;
- répondre à des besoins familiaux, tels que rendre visite à son partenaire ou à ses enfants dans le cadre de la coparentalité;
- fournir l'assistance et les soins aux personnes âgées, aux mineurs, aux personnes en situation de handicap et aux personnes vulnérables ;
- prendre soin des animaux;
- effectuer les déplacements professionnels, en ce compris le trajet domicile-lieu de travail;
- effectuer les déplacements dans le cadre

gevormde "groep" mogen thuis of in de tweede verblijfplaats geen andere personen ontvangen, noch door andere personen ontvangen worden.

Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder "huishouden": personen die onder hetzelfde dak wonen.

§ 3. De regels van social distancing zijn van toepassing tussen de verschillende huishoudens.

d) Verboden verplaatsingen (artikel 8)

De personen zijn ertoe gehouden thuis te blijven, dan wel in een tweede verblijfplaats waarvan ze ofwel eigenaar zijn, ofwel huurder voor een duur van minstens één jaar, met uitsluiting van mobiele tweede verblijfplaatsen die nog niet geïnstalleerd zijn op een vaste standplaats. Het is verboden om zich op de openbare weg en in openbare plaatsen te bevinden, behalve in geval van noodzakelijkheid.

Worden onder meer beschouwd als noodzakelijk, verplaatsingen zoals:

- om zich te begeven van en naar de plaatsen waarvan de opening is toegelaten op basis van artikelen 1, 2 en 3;
- om toegang te hebben tot bankautomaten en postkantoren;
- om toegang te hebben tot medische zorgen;
- om tegemoet te komen aan familiale noden, zoals een bezoek brengen aan de partner of kinderen in het kader van co-ouderschap;
- om bijstand en zorgen te voorzien voor oudere personen, voor minderjarigen, voor mindervalide personen en voor kwetsbare personen;
- om te zorgen voor dieren;
- om de professionele verplaatsingen uit te voeren, met inbegrip van het woon-werkverkeer;

d'une activité bénévole au sein d'une entreprise d'un secteur crucial ou d'un service essentiel visés à l'article 3, en ce compris le trajet domicile-lieu du travail;

- exercer les activités visées à l'article 5, alinéa 2 et à l'article 5*bis*;
- effectuer les déplacements dans le cadre de l'article 6 ;
- effectuer des déplacements dans le cadre de la vente et la location de biens immeubles
- se rendre dans la résidence secondaire, visée à l'alinéa 1er et en revenir.

e) Garantir le respect des règles de distanciation sociale (l'article 8*bis*)

Sans préjudice de l'article 3, alinéa 2, les mesures nécessaires sont prises pour garantir le respect des règles de distanciation sociale, en particulier le maintien d'une distance d'au moins 1,5 mètre entre chaque personne pour toutes les activités autorisées par l'arrêté ministériel. Ces mesures ne sont toutefois pas d'application pour les personnes vivant sous le même toit.

L'obligation de prendre les mesures nécessaires pour garantir le respect des règles de distanciation sociale est déjà explicitement mentionnée pour certaines activités aux articles 1 et 5. L'infraction à ces règles est rendue punissable via l'article 10, qui réprime les infractions aux dispositions de ces articles. Cependant, une exception est faite pour les dispositions de l'article 1er concernant la relation entre l'employeur et le travailleur et les obligations des autorités communales compétentes.

En outre, le fait de ne pas prendre toutes les mesures nécessaires pour garantir le respect des règles de distanciation sociale pour toutes les autres activités autorisées par l'arrêté ministériel est puni sur la base de l'article 8*bis*.

En vertu de cet article, tous les responsables peuvent être punis lorsque, dans l'organisation d'une activité autorisée, ils ne parviennent pas à garantir le respect des

- om de verplaatsingen in het kader van vrijwilligerswerk binnen een bedrijf van een cruciale sector of een essentiële dienst zoals bedoeld in artikel 3 uit te voeren, met inbegrip van het woonwerkverkeer;
- om de activiteiten bedoeld in artikel 5, tweede lid en artikel 5*bis* uit te oefenen;
- om de verplaatsingen uit te voeren in het kader van artikel 6;
- om verplaatsingen uit te voeren in het kader van de verkoop of het verhuren van onroerende goederen
- om zich te begeven van en naar de tweede verblijfplaats bedoeld in het eerste lid.

e) De naleving van de regels van social distancing garanderen (artikel 8*bis*)

Onverminderd artikel 3, tweede lid, worden de nodige maatregelen genomen om de naleving van de regels van social distancing te garanderen, in het bijzonder het behoud van een afstand van minstens 1,5 meter tussen elke persoon voor alle activiteiten die zijn toegestaan door dit besluit. Deze maatregelen zijn echter niet van toepassing op de personen die onder hetzelfde dak wonen.

De verplichting de nodige maatregelen te nemen om de naleving van de regels van *social distancing* te garanderen, wordt reeds expliciet vermeld voor bepaalde activiteiten in de artikelen 1 en 5 zelf. De inbreuk daarop wordt strafbaar gesteld via artikel 10 dat de inbreuken op de bepalingen van deze artikelen beteugelt. Een uitzondering wordt evenwel gemaakt voor de bepalingen in artikel 1 die betrekking hebben op de relatie tussen de werkgever en de werknemer en op de verplichtingen van de bevoegde gemeentelijke overheid.

Daarnaast wordt het niet nemen van alle nodige maatregelen om de naleving van de regels van *social distancing* te garanderen voor alle andere toegestane activiteiten in het ministerieel besluit, bestraft op grond van artikel 8*bis*.

règles de distanciation sociale entre les personnes suivantes :

- les entreprises non essentielles : vis-à-vis des membres de leur personnel, également concernant leur transport (article 2, § 1er, alinéa 2) et vis-à-vis du public (article 2, § 4, alinéa 1er) ;
- les exploitants d'une société de transport public : vis-à-vis de leurs passagers (article 4) ;
- les organisateurs de mariages civils et religieux : vis-à-vis des personnes qui y participent (article 5, alinéa 2, deuxième et troisième tirets) ;
- les responsables d'une garderie: vis-à-vis des enfants (article 6) ;
- les responsables d'un internat, d'un home d'accueil ou d'un home d'accueil permanent : vis-à-vis des habitants (article 6) ;
- les responsables des établissements de l'enseignement supérieure et de l'enseignement de promotion sociale : vis-à-vis des étudiants (article 6) ;

Par contre, les particuliers ne sont pas punis sur la base de l'article 8bis, mais peuvent l'être, le cas échéant, conformément à l'article 5.

Si les règles de distanciation sociale ne sont pas appliquées dans une entreprise, il peut par ailleurs être question de concours idéal entre les infractions à l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 et celles à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, en tenant compte de l'exception prévue à l'article 10 concernant la relation entre l'employeur et le travailleur pour les entreprises visées à l'article 1er.

Krachtens dit artikel kunnen alle verantwoordelijken worden bestraft wanneer zij er bij de organisatie van een toegestane activiteit niet in slagen de naleving van de regels van *social distancing* tussen alle hierna vermelde personen te garanderen:

- de niet essentiële ondernemingen: ten aanzien van hun personeelsleden, ook wat het vervoer ervan betreft (artikel 2, §1, tweede lid) en ten aanzien van het publiek (artikel 2, §4, eerste lid);
- de uitbaters van een openbare vervoersmaatschappij: ten aanzien van hun passagiers (artikel 4);
- de organisatoren van burgerlijke en van religieuze huwelijken: ten aanzien van de deelnemers (artikel 5, tweede lid, tweede en derde streepje);
- de verantwoordelijken voor de schoolopvang: ten aanzien van de kinderen (artikel 6)
- de verantwoordelijken voor een internaat, opvangtehuis of permanent opvangtehuis: ten aanzien van de bewoners (artikel 6);
- de verantwoordelijken van de instellingen van hoger onderwijs en het onderwijs voor sociale promotie : ten aanzien van de studenten (artikel 6)

Particulieren worden daarentegen niet op grond van artikel 8bis bestraft, maar kunnen desgevallend wel overeenkomstig artikel 5 bestraft worden.

Als de regels van social distancing niet worden nageleefd in een onderneming, kan er bovendien sprake zijn van een eendaadse samenloop tussen inbreuken op het ministerieel besluit van 23 maart 2020 en inbreuken op de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, rekening houdende met de uitzondering van artikel 10 betreffende de relatie tussen de werkgever en werknemer voor de ondernemingen bedoeld in artikel 1.

X X
X

L'article 10 dispose que les infractions aux dispositions suivantes sont sanctionnées par les peines prévues à l'article 187 de la loi du 15 mai 2007 relative à la sécurité civile soit un emprisonnement de huit jours à trois mois et d'une amende de vingt-six à cinq cents euros, ou d'une de ces peines seulement :

- Article 1er, à l'**exception** :
  - o du paragraphe 6, alinéa 1er (l'organisation de l'accès aux centres commerciaux, aux rues commerçantes et aux parkings de manière à respecter les règles de distanciation sociale) ;
  - o des dispositions concernant les obligations des autorités communales compétentes ;
  - o des dispositions concernant la relation entre l'employeur et le travailleur.
- Articles 4, 5, 8 et *8bis*.

Il échet de relever que l'article 187 sanctionne tant le refus que la négligence de se conformer aux mesures ordonnées.

3. DIRECTIVES

3.1. Ministère public

3.1.1. Magistrats

1. La constatation des faits et l'enquête

Les infractions aux articles 1, 4, 5, 8 et *8bis* de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 seront recherchées et constatées par les moyens habituels (constatations, auditions, prises d'images, images provenant de caméras de surveillance, données provenant d'internet, etc.) qui peuvent être mis en œuvre pour des

X X
X

In artikel 10 wordt vastgelegd dat inbreuken op de volgende bepalingen worden beteugeld met de straffen voorzien in artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, en meer bepaald met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden, en met een geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro, of met één van die straffen alleen:

- Artikel 1, **met uitzondering van**:
  - o paragraaf 6, eerste lid (de organisatie van de toegang tot de winkelcentra, de winkelstraten en de parkings zodat de regels van de *social distancing* kunnen worden gerespecteerd);
  - o de bepalingen inzake de verplichtingen van de bevoegde gemeentelijke overheid ;
  - o de bepalingen die betrekking hebben op de relatie tussen de werkgever en de werknemer;
- De artikelen 4, 5, 8 en *8bis*.

Er wordt op gewezen dat op grond van artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 zowel de weigering als het verzuim om de maatregelen na te leven, kan worden bestraft.

3. RICHTLIJNEN

3.1. Openbaar Ministerie

3.1.1. Magistraten

1. De vaststelling van de feiten en het onderzoek

Inbreuken op de artikelen 1, 4, 5, 8 en *8bis* van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 zullen via de gebruikelijke middelen opgespoord en vastgesteld worden (vaststellingen, verhoren, foto's, beelden van bewakingscamera's, internetgegevens, enz.), die toegepast kunnen worden voor misdrijven

infractions emportant une peine d'emprisonnement de trois mois maximum. Par conséquent, seront exclues les méthodes qui exigent un seuil de peine supérieur à trois mois.

Il ne pourra, toutefois, être fait usage des dispositions du Code d'instruction criminelle permettant de pénétrer dans un lieu privé en cas de flagrant délit, sans accord explicite et préalable du procureur du Roi. Le recours, en l'espèce, à cette prérogative ne rencontrera normalement pas les exigences de proportionnalité auxquelles une ingérence dans la vie privée doit répondre, raison pour laquelle une appréciation par le magistrat du parquet s'impose.

Il pourrait, le cas échéant, être fait application de l'article 27 de la loi sur la fonction de police qui autorise des fouilles administratives de lieux privés, sans préjudice des articles 14 et 17 de cette même loi et en tenant compte des exigences de proportionnalité auxquelles une ingérence dans la vie privée doit répondre.

Par ailleurs, il convient de rappeler qu'en vertu de l'article 26 de la loi sur la fonction de police, les services de police peuvent toujours pénétrer dans les lieux accessibles au public pour exécuter leurs missions de police administrative ou judiciaire et ce pendant le temps pendant lequel ces lieux sont accessibles au public. Notons que ce n'est pas parce que la porte d'accès d'un café ou d'un restaurant est close qu'il n'est nécessairement plus accessible au public dès lors que l'on constate que des clients peuvent malgré tout y pénétrer.

Il y aura lieu de réunir suffisamment d'éléments de preuve de chaque infraction notamment en procédant à l'audition des clients et des employés ou en prenant des photos ou une vidéo qui montrent que les lieux sont ouverts nonobstant l'interdiction, que l'activité s'y déroule, que le déplacement contrevient à l'obligation de confinement ou qu'il y a non-respect de l'interdiction de rassemblement. A cet égard, des contrôles d'identité des personnes qui sembleraient ne pas respecter les interdictions de confinement

waarop een gevangenisstraf van maximaal drie maanden staat. Alle methodes die gehanteerd worden voor misdrijven met een strafmaat van hoger dan drie maanden, worden hiervan bijgevolg uitgesloten.

De bepalingen uit het Wetboek van Strafvordering op grond waarvan in geval van heterdaad een private plaats betreden kan worden kunnen daarenboven niet toegepast worden zonder het expliciete en voorafgaande akkoord van de procureur des Konings. Het *in casu* toepassen van deze bepalingen voldoet in principe immers niet aan de proportionaliteitsvereisten waaraan elke inmenging in het privéleven dient te beantwoorden waardoor een appreciatie door de parketmagistraat geboden is.

Desgevallend kan wel artikel 27 van de wet op het politieambt toegepast worden, dat een bestuurlijke doorzoeking van privéplaatsen mogelijk maakt, onverminderd de artikelen 14 en 17 van deze wet en met inachtneming van de proportionaliteits-vereisten waaraan elke inmenging in het privéleven dient te beantwoorden.

Overigens dient eraan herinnerd dat krachtens artikel 26 van de wet op het politieambt de politiediensten steeds alle voor het publiek toegankelijke plaatsen mogen betreden om er hun opdrachten van bestuurlijke of gerechtelijke politie te vervullen, en dit op alle tijdstippen waarop deze plaatsen toegankelijk voor het publiek zijn. Het is bijvoorbeeld niet omdat de deur van een café of restaurant gesloten is dat het etablissement niet langer voor het publiek toegankelijk is indien vastgesteld kan worden dat klanten toch op één of andere manier toegang krijgen.

Er dienen voor ieder misdrijf voldoende bewijselementen verzameld te worden, door onder andere de klanten en het personeel te verhoren, foto's te maken of beelden op te nemen die aantonen dat de zaak ondanks het verbod toch open was, dat er activiteit was, dat de verplaatsingen naar en van de zaak indruisen tegen de verplichting om zoveel mogelijk thuis te blijven, of dat het samenscholingsverbod niet nageleefd werd. In dit opzicht kunnen identiteitscontroles van alle personen die de verplichting lijken te

par des déplacements intempestifs ou des rassemblements peuvent constituer tout à la fois un moyen dissuasif et une manière de rapporter la preuve de la persistance d'un comportement infractionnel. Pour rappel, les fonctionnaires de police peuvent contrôler l'identité de toute personne qui a commis un fait passible d'une sanction pénale (article 34 §1er al. 1er de la loi sur la fonction de police).

Si l'activité – commerciale ou autre – est réalisée par une entreprise ayant la personnalité juridique, un procès-verbal devra être établi, également, à charge de celle-ci et la même réponse pénale sera donnée à son encontre.

Les auditions des suspects seront réalisées en Salduz III.

L'audition sera réalisée par la zone de police du lieu des faits puisque ceux-ci seront quasi toujours constatés en flagrant délit. Il conviendra de privilégier l'usage d'un formulaire qui sera complété par le suspect en lieu et place d'une audition (voir annexes 3.1 et 3.2 de la présente circulaire).

Il ne sera recouru à une privation de liberté judiciaire que si celle-ci est strictement nécessaire au bon déroulement des investigations (par exemple lorsqu'un suspect tente de prendre la fuite ou entrave les constatations). Il est rappelé que seulement en cas d'absolue nécessité pour la sécurité publique et si le fait est de nature à entraîner pour l'inculpé un emprisonnement correctionnel principal d'un an ou une peine plus grave, le juge d'instruction peut décerner un mandat d'arrêt. Ce qui ne sera donc pas possible pour des infractions aux dispositions des articles 1er, 4, 5, 8 et 8*bis* de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020.

Les procès-verbaux constatant les infractions relatives au non-respect de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 seront transmis dans les plus brefs délais aux parquets et auditorats, à l'exception des constatations traitées automatiquement via le processus de travail « Crossborder » (voir annexe 6).

schenden om thuis te blijven door niet-essentiële verplaatsingen te maken, dan wel het samenscholingsverbod niet lijken te respecteren, tegelijkertijd niet alleen een ontradend effect hebben, maar evenzeer het bewijs leveren dat deze inbreuken ook doelbewust gepleegd werden. Ter herinnering: politieambtenaren mogen de identiteit controleren van alle personen die een feit gepleegd hebben dat met een strafrechtelijke sanctie bestraft wordt (artikel 34, §1, lid 1 van de wet op het politieambt).

Indien de – al dan niet commerciële – activiteit georganiseerd wordt door een onderneming met rechtspersoonlijkheid, dan moet eveneens een proces-verbaal opgemaakt worden ten laste van de rechtspersoon die het voorwerp zal uitmaken van eenzelfde strafrechtelijke reactie.

De verdachten worden verhoord met toepassing van de Salduz III-procedure.

Het verhoor gebeurt door de politiezone van de plaats van de feiten, aangezien het bijna steeds om heterdaadsituaties zal gaan. Er wordt hiervoor bij voorkeur een formulier gebruikt dat door de verdachte wordt ingevuld in plaats van over te gaan tot een verhoor (zie bijlagen 3.1. en 3.2. van deze omzendbrief).

Er zal enkel tot een gerechtelijke vrijheidsberoving overgegaan worden wanneer dit strikt noodzakelijk is voor het goede verloop van het onderzoek (vb. een verdachte die probeert te vluchten of verhindert dat er vaststellingen gedaan worden). Er wordt aan herinnerd dat de onderzoeksrechter enkel een aanhoudingsbevel kan uitvaardigen wanneer dit absoluut noodzakelijk is voor de openbare veiligheid en indien het feit voor de verdachte een correctionele hoofdgevangenisstraf van één jaar of een zwaardere straf kan opleveren, wat dus niet mogelijk is voor inbreuken op de bepalingen uit de artikelen 1, 4, 5, 8 en 8*bis* van het ministerieel besluit van 23 maart 2020.

Alle processen-verbaal tot vaststelling van de inbreuken betreffende de niet-naleving van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 worden onverwijld aan de parketten en auditoraten toegezonden, behoudens de vaststellingen die via het crossborderproces

Pour les auteurs majeurs, un procès-verbal par auteur et par infraction sera établi.

Pour les auteurs mineurs, voyez infra le point 4 « Infractions commises par des mineurs », sous-point 1.

2. La réponse pénale

La réponse pénale reposera sur le principe de l'approche graduelle. Elle devra, toutefois, être uniforme sur l'ensemble du territoire afin de prévenir des sentiments d'injustice face à des applications différentes d'un arrondissement à l'autre.

2.1. Premier constat d'infraction

Lorsque les services de police constatent le non-respect d'une des mesures imposées par l'arrêté ministériel du 23 mars 2020, ils dressent systématiquement un procès-verbal circonstancié (précisant le contexte de l'infraction), sauf en cas de bonne foi manifeste des personnes interpellées.

Ce procès-verbal portera l'indice 62 et sera encodé dans MaCH avec le code de prévention 62Q.

Il sera établi à charge du commerçant, de l'exploitant, du responsable de l'activité ou du contrevenant. Un procès-verbal sera donc également établi à l'égard de chaque personne impliquée, par exemple des clients ou des participants à l'activité.

En cas de premier constat d'infraction, une transaction pénale de 750€ pour les commerçants, les exploitants et les responsables d'une activité et de 250€ pour tous les autres contrevenants sera proposée.

Le montant de la transaction pourra être augmenté des avantages patrimoniaux qui

automatiquement worden behandeld (zie bijlage 6).

Voor meerderjarige daders wordt één proces-verbaal per dader en per misdrijf opgesteld.

Voor daders die minderjarig zijn, wordt verwezen naar punt 4.1. van deze omzendbrief "Inbreuken gepleegd door minderjarigen"

2. De strafrechtelijke reactie

De strafrechtelijke reactie is gebaseerd op het principe van de geleidelijke aanpak, maar dient niettemin uniform op het hele grondgebied van het land toegepast te worden, zodanig dat vermeden wordt dat het gevoel zou ontstaan op een onrechtvaardige manier behandeld te worden doordat de beteugeling zou verschillen van het ene arrondissement tot het andere.

2.1. Eerste vaststelling van een inbreuk

Wanneer de politiediensten de niet-naleving van één van de door het ministerieel besluit van 23 maart 2020 opgelegde maatregelen vaststellen, dan wordt systematisch een omstandig proces-verbaal opgesteld (waarin toelichting over de omstandigheden van de inbreuk gegeven wordt), behalve wanneer er duidelijk sprake is van goede trouw bij de betrokken personen.

Dit proces-verbaal krijgt index 62 en wordt samen met tenlasteleggingscode 62Q in MaCH geregistreerd.

Het proces-verbaal wordt opgesteld tegen de handelaar, de uitbater, de organisator van de activiteit of de overtreder. Ook ten laste van andere betrokken personen, bijvoorbeeld klanten of deelnemers aan de activiteit, wordt dus een proces-verbaal opgemaakt.

Er wordt bij de vaststelling van een eerste inbreuk steeds een minnelijke schikking van 750€ voor de handelaren, de uitbaters en de organisatoren van een activiteit en van 250€ voor alle andere overtreders voorgesteld.

Het bedrag van de minnelijke schikking kan

auront été obtenus suite au non-respect de l'interdiction. A cet égard, tout ou partie de la recette qui se trouve en caisse pourrait être saisie puisque l'on peut raisonnablement considérer qu'elle a été recueillie pendant les heures d'ouverture. La Cour de cassation considère que les avantages tirés du non-respect d'obligations légales constituent des avantages patrimoniaux susceptibles de confiscation (Cass. 18 octobre 2011, P.11.0201.N/1).

Les services de polices peuvent proposer une transaction pénale immédiate selon le processus de travail « Crossborder » tel que décrit dans le courrier au président du Conseil des procureurs du Roi du 22 avril 2020 (voir annexe 6). Le paiement peut s'effectuer sur un terminal mobile de paiement ou via un GSM avec un code QR ou par la remise d'un formulaire de virement; mais jamais de remise d'argent liquide.

La transaction pénale immédiate doit être réservée aux cas pour lesquels il n'y a pas ou peu de marge d'interprétation, par exemple la fermeture obligatoire d'un commerce ou d'un magasin, l'interdiction de rassemblement.

Chaque transaction immédiate devra être enregistrée dans MaCH.

Il appartiendra, le cas échéant, aux autorités administratives d'ordonner la fermeture des lieux sur pied des dispositions de la nouvelle loi communale (art. 134ter N.L.C. notamment), ou de l'article 187, alinéa 3, de la loi du 15 mai 2007 relative à la sécurité civile.

2.2. Second constat d'infraction

En cas de **récidive**, c'est-à-dire après un premier constat d'infraction, **une citation directe** sera lancée. A cet effet, il pourra être recouru à l'article 645 du code d'instruction criminelle.

3. Le traitement des autres infractions

Complémentaire à l'arrêté ministériel du

desgevallend verhoogd worden met de vermogensvoordelen die ten gevolge van de niet-naleving van de inbreuk verkregen zouden zijn. In dit opzicht kan de hele of een deel van de opbrengst die zich in kas bevindt in beslag genomen worden omdat men redelijkerwijs kan aannemen dat deze opbrengst tijdens de openingsuren vergaard werd. Volgens het Hof van Cassatie zijn voordelen of opbrengsten die resulteren uit de niet-naleving van een wettelijke verplichting vermogensvoordelen die verbeurd verklaard kunnen worden (Cass. 18 oktober 2011, P.11.0201.N/1).

De politiediensten kunnen een onmiddellijke minnelijke schikking voorstellen volgens het Crossborder proces zoals beschreven in de brief aan de voorzitter van de Raad van Procureurs des Konings dd. 22 april 2020 (zie bijlage 6). De betaling ervan kan gebeuren op een mobiele betaalterminal of via een GSM met QR-code of door de overhandiging van een overschrijvingsformulier; maar nooit cash.

De onmiddellijke minnelijke schikking dient te worden voorbehouden voor de gevallen waarin weinig of geen interpretatie mogelijk is, bijvoorbeeld de verplichte sluiting van een winkel of handelszaak, het verbod van samenscholing.

Elke onmiddellijke minnelijke schikking wordt in MaCH geregistreerd.

Het behoort in voorkomend geval tot de bevoegdheid van de bestuurlijke overheden om de sluiting van de plaatsen te bevelen op grond van de nieuwe gemeentewet (en meer in het bijzonder artikel 134ter), of artikel 187, lid 3, van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid.

2.2. Tweede vaststelling van een inbreuk

Wanneer er sprake is van **récidive**, dit is na een eerste vaststelling van een inbreuk, wordt overgegaan tot een **rechtstreekse dagvaarding**. Dit kan desgevallend gebeuren op basis van artikel 645 van het Wetboek van Strafvordering.

3. De afhandeling van andere inbreuken

23 mars 2020, certaines infractions spécifiques pourraient, le cas échéant, être retenues.

Ces infractions font l'objet d'un procès-verbal distinct. Elles ne tombent pas sous le régime mentionné ci-avant relatif aux infractions à l'arrêté ministériel du 23 mars 2020. Le traitement normal sera suivi.

a) Article 328 du Code pénal

Quiconque aura, soit verbalement, soit par écrit anonyme ou signé, soit par agissement quelconque, sciemment donné une fausse information concernant l'existence d'un danger d'attentat contre les personnes ou les propriétés punissable d'une peine criminelle, sera puni d'un emprisonnement de trois mois à deux ans et d'une amende de cinquante euros à trois cents euros.

Le fait de crier publiquement qu'on est porteur du COVID-19 pourrait être incriminé sur pied de l'article 328 du Code pénal.

b) Article 328bis du Code pénal

Quiconque aura diffusé, de quelque manière que ce soit, des substances qui, ne présentant en soi aucun danger, donnent l'impression d'être dangereuses, et dont il sait ou doit savoir qu'elles peuvent inspirer de vives craintes d'attentat contre les personnes ou les propriétés, punissable d'un emprisonnement de deux ans au moins, sera puni d'un emprisonnement de trois mois à deux ans et d'une amende de cinquante euros à trois cents euros.

Dans le contexte actuel, le fait de cracher sur quelqu'un, d'éternuer ou de tousser délibérément à proximité d'autrui dans le but de lui faire croire qu'il pourrait lui transmettre le COVID-19 pourrait être sanctionné sur pied de l'article 328bis du Code pénal.

Il ressort des travaux préparatoires que :
« L'élément moral dans le chef de l'auteur, auquel est subordonnée l'application du

Naast het ministerieel besluit van 23 maart 2020 komen ook volgende bepalingen in aanmerking om sommige specifieke inbreuken te bestraffen.

Deze inbreuken maken het voorwerp uit van een afzonderlijk proces-verbaal. Zij vallen niet onder de hiervoor vermelde regeling voor de inbreuken op het ministerieel besluit van 23 maart 2020. De normale afhandelingswijze wordt gevolgd.

a) Artikel 328 van het Strafwetboek

Hij die, hetzij mondeling, hetzij bij een naamloos of ondertekend geschrift, hetzij door welke gedraging ook, wetens en willens een vals bericht geeft over het bestaan van gevaar voor een aanslag op personen of eigendommen, waarop een criminele straf gesteld is, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig tot driehonderd euro.

In het openbaar uitroepen dat men drager is van het COVID-19-virus zou op basis van dit artikel 328 van het Strafwetboek bestraft kunnen worden.

b) Artikel 328bis van het Strafwetboek

Hij die op om het even welke wijze stoffen verspreidt die, zonder op zichzelf gevaar in te houden, de indruk geven gevaarlijk te zijn en waarvan hij weet of moet weten dat hierdoor ernstige gevoelens van vrees kunnen worden teweeg gebracht voor een aanslag op personen of op eigendommen, waarop gevangenisstraf van ten minste twee jaar is gesteld, wordt gestraft met een gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig euro tot driehonderd euro.

In de huidige context zou iemand bespugen of vrijwillig in de nabijheid van iemand niezen of hoesten om deze persoon te laten denken dat het de bedoeling is hem het COVID-19-virus over te dragen, bestraft kunnen worden op grond van dit artikel 328bis van het Strafwetboek.

De voorbereidende parlementaire documenten vermelden het volgende:
"De toepassing van het nieuwe artikel vereist

nouvel article, consiste en ce que celui-ci savait ou aurait dû savoir qu'il susciterait par son comportement de vives craintes chez la victime. Est punissable, non seulement le fait d'agir sciemment, mais également le fait d'accomplir délibérément des actes tout en pouvant raisonnablement savoir qu'un tel comportement peut inspirer de vives craintes. » (Chambre, Doc.50, 2053/3, p.3).

Par conséquent, le fait d'adopter une attitude qui ostensiblement permet de faire croire dans le chef de celui qui en est l'objet qu'il pourrait être contaminé pourrait établir une infraction. Il conviendra, toutefois, de réserver cette prévention à des comportements suffisamment caractérisés.

Notons que la doctrine, considère que le fait de cracher sur un agent de la force publique peut être constitutif de rébellion (A. DE NAUW et F. KUTY, *Manuel de droit pénal spécial*, 2018, Kluwer, p.156).

c) Article 454 du Code pénal

Celui qui aura mêlé ou fait mêler, soit à des comestibles ou des boissons, soit à des substances ou denrées alimentaires quelconques, destinés à être vendus ou débités, des matières qui sont de nature à donner la mort ou à altérer gravement la santé, sera puni d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de deux cents [euros] à deux mille [euros].

Le fait d'éternuer, de cracher ou de tousser vers des aliments qui sont offerts à la vente pourrait être incriminé sur pied de l'article 454 du Code pénal si l'auteur est atteint du COVID-19 et en est conscient.

d) Article 563, 3° du Code pénal

Seront punis d'une amende de quinze euros à vingt-cinq euros et d'un emprisonnement d'un jour à sept jours, ou d'une de ces peines seulement :

3° Les auteurs de voies de fait ou violences légères, pourvu qu'ils n'aient blessé ni frappé personne, et que les voies de fait n'entrent pas dans la classe des injures; particulièrement ceux qui auront volontairement, mais sans intention de

als moreel bestanddeel in hoofde van de dader dat deze wist of had moeten weten dat hij door zijn gedrag ernstige gevoelens van vrees zou teweegbrengen in hoofde van het slachtoffer. Niet alleen het wetens en willens handelen wordt strafbaar, maar ook het stellen van handelingen waarvan de dader redelijkerwijze kon weten dat zijn gedrag ernstige gevoelens van vrees zou teweegbrengen." (Kamer, Doc. 50, 2053/3, p. 3).

Een houding aannemen die ostentatief tot doel heeft om iemand te doen geloven dat hij besmet zou kunnen worden, zou dus als misdrijf in aanmerking genomen kunnen worden. Niettemin wordt deze tenlastelegging best voorbehouden voor voldoende gekarakteriseerde gedragingen.

In de rechtsleer wordt het bespugen van een agent van de openbare macht doorgaans als een daad van weerspanningheid beschouwd (A. DE NAUW en F. KUTY, *Manuel de droit pénal spécial*, 2018, Kluwer, p. 156).

c) Artikel 454 van het Strafwetboek

Hij die onder spijzen of dranken of onder voedingsmiddelen of voedingswaren, welke dan ook, bestemd om verkocht of gesleten te worden, stoffen mengt of doet mengen die de dood kunnen teweegbrengen of de gezondheid zwaar kunnen schaden, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van tweehonderd [euro] tot tweeduizend [euro].

Hoesten, spugen of niezen in de richting van te koop aangeboden voedingsmiddelen zou bestraft kunnen worden op grond van dit artikel 454 van het Strafwetboek indien de dader drager is van het COVID-19-virus en zich er terdege bewust van is.

d) Artikel 563, 3° van het Strafwetboek

Met geldboete van vijftien euro tot vijftientwintig euro en met gevangenisstraf van een dag tot zeven dagen of met een van die straffen alleen worden gestraft:

3° Daders van feitelikheden of lichte gewelddaden, mits zij niemand gewond of geslagen hebben en mits de feitelikheden niet tot de klasse van de beledigingen behoren; in het bijzonder zij die opzettelijk,

l'injurier, lancé sur une personne un objet quelconque de nature à l'incommoder ou à la souiller.

Le fait de cracher sur une personne rentre dans le champ d'application de cette contravention qui le cas échéant pourrait constituer une infraction mixte si ce comportement est repris dans des règlements généraux de police.

e) Le cas échéant, il peut encore être fait application des articles 455, 456, 457 du Code pénal.

f) Les dispositions en matière de santé publique

Il convient de se référer au tableau joint en annexe 1 de la présente circulaire.

4. Le traitement des infractions commises par des mineurs

4.1.

En ce qui concerne les mineurs, procès-verbal sera dressé dans les mêmes cas que pour les majeurs (point 3.1.1.2).

S'agissant de mineurs qui sont soupçonnés d'avoir enfreint l'interdiction des rassemblements (article 5 de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020), un seul procès-verbal peut être dressé ; il sera transmis en autant d'exemplaires que de mineurs suspects.

Il n'y a pas lieu de dresser procès-verbal pour infraction à l'article 5 de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 en cause de mineurs accompagnés de leurs parents.

4.2.

Sauf si le mineur, qui est surpris en infraction, est présenté au parquet ou au juge de la jeunesse, la police prendra contact avec ses parents ou avec l'institution dans laquelle le mineur doit résider et veillera à ce que le mineur rejoigne le plus rapidement possible sa résidence ou l'institution.

doch zonder het oogmerk om te beledigen, enig voorwerp op iemand werpen dat hem kan hinderen of bevuilen.

Iemand bespugen valt onder het toepassingsveld van deze overtreding, die desgevallend als een gemengde inbreuk beschouwd zou kunnen worden indien deze gedraging in algemene politiereglementen opgenomen werd.

e) Desgevallend kan ook een beroep gedaan worden op de artikelen 455, 456 en 457 van het Strafwetboek.

f) Bepalingen inzake de volksgezondheid

Er wordt verwezen naar de tabel die als bijlage 1 bij deze omzendbrief is gevoegd.

4. De afhandeling van inbreuken gepleegd door minderjarigen

4.1.

Voor minderjarigen zal in dezelfde gevallen proces-verbaal worden opgesteld als voor meerderjarigen (punt 3.1.1.2).

Bij minderjarige verdachten die het samenscholingsverbod (artikel 5 van het ministerieel besluit van 23 maart 2020) schenden, mag één aanvankelijk proces-verbaal worden opgesteld, dat wordt overgemaakt in zoveel exemplaren als er minderjarige verdachten zijn.

Het is niet de bedoeling dat lastens minderjarigen, die vergezeld zijn van hun ouders, een proces-verbaal wordt opgesteld in het kader van artikel 5 van het ministerieel besluit van 23 maart 2020.

4.2.

Behoudens wanneer de minderjarige, die betrapt wordt bij een inbreuk, voorgeleid wordt op het parket of voor de jeugdrechter, zal de politie contact nemen met de ouders of de instelling waar de minderjarige dient te verblijven en erop toezien dat de minderjarige zo snel mogelijk terugkeert naar zijn woning of instelling.

4.3.

Lors de la réception du procès-verbal le magistrat décidera si une audition du mineur suspect sera exécutée selon la procédure «Salduz III ». Un formulaire comportant une liste de questions ne peut pas être utilisé.

Au moins une des personnes qui exercent l'autorité parentale sera entendue selon la procédure « Salduz I ».

Lors de cette audition, il y a lieu de s'informer au sujet du comportement du mineur à la maison, à l'école et en dehors, d'éventuelles préoccupations ou inquiétudes (par exemple, au sujet de certaines personnes qu'il fréquente), ainsi que d'éventuels manques de respect de l'autorité parentale. Il y a lieu d'attirer l'attention des parents sur leurs responsabilités concernant le respect par le mineur des interdictions qu'il a enfreintes.

Pour cette audition, il peut être fait usage d'un formulaire qui sera complété par le civilement responsable. Un modèle du formulaire est joint en annexe.

4.4.

Le parquet réservera une suite à chaque fait punissable qui a été établi.

La suite donnée par le magistrat pourra, en fonction de la gravité et des circonstances des faits ainsi que de la situation du mineur, consister en une lettre d'avertissement, un rappel à la loi, une convocation au parquet en vue d'une extinction de l'action publique moyennant le respect de conditions ou l'exécution d'un projet positif (uniquement en région unilingue de langue néerlandaise), ou la saisine du juge de la jeunesse.

Vu les circonstances, une présentation immédiate au parquet ou au juge de la jeunesse n'est pas indiquée, sauf en cas de péril grave et/ou récurrent pour la sécurité publique, par exemple lorsqu'un mineur persiste dans le non-respect de l'interdiction de rassemblement ou lorsque un mineur crache sur d'autres personnes ou lorsque un mineur incite à ne pas respecter les mesures.

4.3.

Bij ontvangst van het proces-verbaal zal de magistraat beslissen of een verhoor van de minderjarige verdachte moet afgenomen worden overeenkomstig de procedure «Salduz III». Een formulier met vragenlijst kan niet gebruikt worden.

Tenminste één van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen zal worden verhoord «Salduz I».

In dat verhoor dient gepeild te worden naar het gedrag van de minderjarige thuis, op school en daarbuiten, eventuele bezorgdheden of ongerustheden (bijv. m.b.t. bepaalde mensen met wie hij/zij optrekt), alsook mogelijke ongehoorzaamheid van de minderjarige. De ouders moet worden gewezen op hun verantwoordelijkheid m.b.t. het doen naleven van deze maatregelen door de minderjarige.

Voor dit verhoor kan een formulier gebruikt worden dat door de burgerlijk verantwoordelijke ingevuld wordt. Een model van het formulier wordt als bijlage gevoegd.

4.4.

Aan elk bewezen strafbaar feit zal gevolg gegeven worden door het parket.

Dit gevolg kan, afhankelijk van de ernst en omstandigheden van de feiten en de situatie van de minderjarige, bestaan in een waarschuwingsbrief, een herinnering aan de wet, een oproeping op het parket voor verval van de strafvordering na uitvoering voorwaarden of voor positief project (in het Nederlandse taalgebied) of een vordering van de jeugdrechter.

Gezien de omstandigheden is een onmiddellijke voorleiding op het parket of bij de jeugdrechter niet aangewezen, behoudens bij zeer ernstig en/of herhaald gevaar voor de openbare veiligheid, bijvoorbeeld wanneer een minderjarige het samscholingsverbod blijft negeren of wanneer een minderjarige spuugt op mensen of wanneer een minderjarige oproept om de maatregelen niet te respecteren.

4.5.

S'agissant d'infractions commises par des mineurs, le parquet compétent est celui du lieu de résidence des personnes qui exercent l'autorité parentale.

Si ceux-ci n'ont pas de résidence en Belgique ou si leur résidence est inconnue ou incertaine, le dossier sera traité par le parquet du lieu où le fait qualifié infraction a été commis.

4.5.

Voor inbreuken gepleegd door minderjarigen is het parket van de verblijfplaats van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen bevoegd.

Wanneer zij geen verblijfplaats hebben in België of wanneer hun verblijfplaats onbekend is of niet vaststaat, zal het dossier behandeld worden door het parket van de plaats van de feiten.

5. Directives spécifiques en matière sociale (bien-être des travailleurs)

5.1.

L'arrêté ministériel du 23 mars 2020 distingue :

1. les entreprises offrant des biens ou des services aux consommateurs (article 1er),
2. les entreprises non essentielles (article 2) et
3. les entreprises d'un secteur crucial ou d'un service essentiel, comme celles énumérées à l'annexe de l'arrêté ministériel (article 3).

L'arrêté ministériel mentionne une série de principes de prévention pour protéger les travailleurs :

- le télétravail pour tous les membres du personnel dont la fonction s'y prête ;
- l'application de la règle de distanciation sociale, à savoir le maintien d'une distance d'1,5 mètre entre chaque personne ;
- d'autres mesures appropriées, comme l'utilisation de panneaux en plexiglas ou le port de masques buccaux, pour lesquelles un cadre a été élaboré dans le « Guide générique pour lutter contre la propagation du COVID-19 au travail ». Pour consulter ce guide générique, cliquez sur le lien suivant : https://emploi.belgique.be/sites/default/files/content/news/Guidegenerique_light.pdf

Les modalités applicables aux trois catégories sont très similaires, de sorte que, pour chaque cas, il faudra déterminer méticuleusement l'entreprise concernée et examiner l'application correcte des principes de prévention.

5.2.

En cas d'infraction, l'employeur visé aux trois catégories ne sera pas poursuivi sur la base de cet arrêté ministériel, mais en vertu des dispositions de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs, de leurs arrêtés d'exécution et du Code pénal social.

En effet, l'article 10 de l'arrêté ministériel ne prévoit aucune peine pour les infractions aux articles 2 et 3, ni pour celles à l'article 1er pour

5. Specifieke richtlijnen op sociaal vlak (welzijn van werknemers)

5.1.

Het ministerieel besluit van 23 maart 2020 maakt een onderscheid tussen:

1. ondernemingen die goederen of diensten aanbieden aan de consumenten (artikel 1),
2. niet-essentiële ondernemingen (artikel 2) en
3. ondernemingen van een cruciale sector of essentiële diensten, zoals opgesomd in de bijlage van het ministerieel besluit (artikel 3).

Het ministerieel besluit hanteert een trap van preventieprincipes ter bescherming van de werknemers:

- thuiswerk voor personeelsleden wiens functie zich ertoe leent.
- toepassing van de regel van de social distancing, waarbij een afstand van minimum 1,5 meter tussen elke persoon geldt.
- andere passende preventie maatregelen, zoals bijvoorbeeld gebruik van schermen of dragen van mondmaskers, waarvoor een kader werd uitgewerkt in de "Generieke gids om de verspreiding van COVID-19 op het werk tegen te gaan". Voor de generieke gids, zie: <https://werk.belgie.be/nl/themas/coronavirus/v-eilig-aan-het-werk-tijdens-de-coronacrisis-generieke-gids-versie-2-en>

De voorschriften voor de drie categorieën lijken goed op elkaar, bijgevolg zal in elke casus een zorgvuldige determinatie van de betrokken onderneming moeten gebeuren en de correcte toepassing van de preventiebeginselen onderzocht.

5.2.

De werkgever bedoeld in de drie categorieën zal in geval van een inbreuk niet worden vervolgd op grond van dit ministerieel besluit maar krachtens de bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 inzake het welzijn van de werknemers, de uitvoeringsbesluiten daarop en het sociaal strafwetboek.

Artikel 10 van het ministerieel besluit bepaalt immers geen straffen voor de inbreuken op de artikelen 2 en 3 en sluit deze tevens uit

autant qu'elles portent sur la relation employeur-travailleur.

Il n'y a pas non plus de sanction possible pour le travailleur lorsqu'il ne respecte pas la règle de la distanciation sociale sur le lieu de travail ou dans les transports en commun.

L'article 8bis de l'arrêté ministériel dispose que les mesures nécessaires sont prises pour garantir le respect des règles de distanciation sociale. Dans le cadre d'une relation de travail, cet article semble souligner la responsabilité de l'employeur de prendre les mesures nécessaires plutôt que le comportement individuel du travailleur.

5.3.

Un service spécialisé est chargé du contrôle du bien-être au travail, à savoir le service d'inspection « contrôle du bien-être au travail » du SPF Emploi, Travail et Concertation sociale.

Ses compétences sont fixées dans le Code pénal social. À tout moment de la journée, il peut accéder aux lieux de travail, faire des constatations, entendre des personnes, saisir des biens, délivrer des ordres de cessation du travail et mettre sous scellés des lieux de travail. Dans ce cadre, il peut choisir de traiter les affaires administrativement ou de dresser un pro justitia pour les auditeurs du travail.

Il peut également requérir l'assistance de la police.

Ce service travaille de manière décentralisée sur la base des provinces.

Sans préjudice des compétences qui lui sont attribuées par l'article 11 de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020, la police est également autorisée à constater et à verbaliser les infractions à la loi relative au bien-être. Il est toutefois recommandé aux forces de police de prendre contact avec le service d'inspection « contrôle du bien-être au travail ».

Même si l'arrêté ministériel n'attribue à ce service d'inspection qu'un rôle de supervision

voor een inbreuk op artikel 1 voor zover deze betrekking heeft op de relatie werkgever-werknemer.

Voor de werknemer is evenmin bestraffing mogelijk wanneer hij zich op de werkplaats en tijdens het gemeenschappelijk vervoer niet houdt aan de regel van social distancing.

Artikel 8bis van het ministerieel besluit bepaalt dat de nodige maatregelen worden genomen om de naleving van de regels van social distancing te garanderen. In het kader van een arbeidsrelatie lijkt dit te wijzen op de verantwoordelijkheid van de werkgever om de nodige maatregelen te nemen en niet zozeer op het individueel gedrag van de werknemer.

5.3.

Een gespecialiseerde inspectiedienst is belast het toezicht op de welzijnswet, nl. "Toezicht op het welzijn van de werknemers op het werk" van de FOD Werk, arbeid en sociaal overleg.

Hun bevoegdheden zijn vastgelegd in het sociaal strafwetboek. Zij kunnen op elk ogenblik van de dag toegang nemen tot werkplaatsen, vaststellingen doen, personen verhoren, zaken in beslag nemen, bevelen tot stopzetting afleveren en werkplaatsen verzegelen. Zij kunnen daarbij kiezen om de zaken administratief af te handelen, dan wel een pro justitia op te maken bestemd voor de arbeidsauditeurs.

Zij kunnen de bijstand van de politie vorderen.

Deze dienst werkt gedecentraliseerd op basis van de provincies.

De politie is, onverminderd de bevoegdheden die hen werden toegekend in artikel 11 van het Ministerieel Besluit van 23 maart 2020, tevens bevoegd om de inbreuken op de welzijnswet vast te stellen en te verbaliseren. Het wordt hen echter aanbevolen om contact op te nemen met de gespecialiseerde dienst "Toezicht op het welzijn van werknemers op het werk".

Hoewel in het ministerieel besluit aan deze inspectiedienst enkel een rol van toezicht op de preventiemaatregelen bepaald in artikel 2

des mesures de prévention défini à l'article 2, conformément au Code pénal social, on peut partir du principe qu'il est compétent pour superviser toutes les entreprises, et ce, également dans le cadre de la prévention contre le COVID-19.

5.4.

En cas de situation grave et complexe ou en cas de constat de récidive, il convient de contacter l'auditeur du travail ou, à défaut de permanence de ce dernier, le magistrat de parquet de garde.

En vertu des articles 43 à 49 du Code pénal social, dans des cas de menace pour la santé ou la sécurité des travailleurs, le service d'inspection « contrôle du bien-être au travail » peut notamment interdire l'accès au lieu de travail, imposer la cessation des activités ou mettre sous scellés le lieu de travail. À cet égard, il ne doit pas nécessairement être question de récidive.

Conformément à l'article 28ter, § 3, alinéa 3 du Code d'instruction criminelle, les procureurs du Roi et les auditeurs du travail ont un droit de réquisition à l'égard des services d'inspection visés et peuvent dès lors requérir une telle mesure.

En vertu des compétences disposées à l'article 35 du Code d'instruction criminelle, ils peuvent également saisir judiciairement des lieux de travail et les mettre sous scellés. La police se charge de l'exécution de ces mesures.

Compte tenu de la gravité de la situation, ces mesures coercitives visant à empêcher la poursuite d'un comportement dangereux doivent être imposées plus qu'à l'accoutumée. Il va de soi qu'elles ne s'appliquent que pour les entreprises non essentielles.

5.5.

L'employeur qui ne respecte pas les dispositions de cette loi peut être poursuivi conformément aux articles 127 à 132 du Code pénal social. Les sanctions consistent soit en une amende pénale de 100 à 1000 euros, soit

wordt toegewezen, kan gesteld worden dat zij op basis van het sociaal strafwetboek bevoegd zijn om toezicht te houden in alle ondernemingen, ook voor de preventie tegen COVID-19.

5.4.

Wanneer de situatie ernstig of complex is of inbreuken herhaaldelijk worden vastgesteld, dient contact te worden opgenomen met de arbeidsauditeur of, in het geval deze geen permanentie heeft, met de parketmagistraat van dienst.

De inspectie Toezicht op het welzijn kan krachtens de artikelen 43 tot 49 van het sociaal strafwetboek en in het geval de gezondheid of veiligheid van werknemers in het gedrang komt hen onder meer de toegang tot de arbeidsplaats verbieden, de stopzetting van een activiteit opleggen of een arbeidsplaats verzegelen. Daarbij moet geen sprake zijn van herhaling.

Krachtens artikel 28ter §3, derde lid van het Wetboek van strafvordering beschikken de procureurs des Konings en de arbeidsauditeurs over een vorderingsrecht ten aanzien van de sociale inspectiediensten en kunnen dus een dergelijke maatregel vorderen.

Zij kunnen tevens krachtens hun bevoegdheden bepaald in artikel 35 van het Wetboek van strafvordering arbeidsplaatsen gerechtelijk in beslag nemen en verzegelen. De politie staat in dat geval in voor de uitvoering.

Gelet op de ernst van de situatie moeten dergelijke dwangmaatregelen om de verderzetting van het gevaarlijk gedrag te voorkomen meer dan anders worden opgelegd. Uiteraard kan dit slechts gebeuren voor de niet-essentiële ondernemingen.

5.5.

De werkgever die zich niet houdt aan de bepalingen van de welzijnswet kan vervolgd worden op basis van de artikelen 127 tot 132 van het sociaal strafwetboek. De straffen zijn: een strafrechtelijke geldboete van 100 tot 1000 euro, hetzij een administratieve geldboete van 50 tot 500 euro.

en une amende administrative de 50 à 500 euros.

Lorsqu'un travailleur a subi des dommages pour sa santé, les sanctions sont portées soit à une peine d'emprisonnement de six mois à trois ans et à une amende pénale de 600 à 6000 euros ou à une seule de ces sanctions, soit à une amende administrative de 300 à 3000 euros.

Ces sanctions plus sévères s'appliquent également si un employeur ne respecte pas une mesure coercitive imposée par l'inspection.

Si des procès-verbaux contre des entreprises ont été dressés à la suite d'une première infraction, une transaction de 1500 euros est proposée au contrevenant.

En cas de récidive, la priorité donnée à l'affaire est une citation devant le tribunal correctionnel.

6. Directives concernant la politique de poursuites des dossiers « COVID- 19 »

Les dossiers « COVID-19 » devront être traités de manière prioritaire par les parquets et les auditorats du travail.

Ces dossiers devront être examinés et traités de manière structurée par un ou plusieurs magistrats dans chaque parquet et auditorat du travail, sous la direction générale et la supervision du magistrat de référence « Corona ». De cette manière, une approche cohérente et uniforme au sein de l'arrondissement pourra être garantie.

En cas de doute quant à la suite la plus opportune à y réserver, le magistrat-titulaire portera le dossier à la connaissance du magistrat de référence « Corona » qui examinera le dossier en « seconde lecture ».

Si des difficultés particulières (questions juridiques par exemple) se présentent lors du traitement d'un dossier, le magistrat de référence « Corona » de première instance peut toujours se référer au magistrat de référence « Corona » du parquet général.

En cas de doute au sujet d'une décision dans

Wanneer een werknemer gezondheidsschade heeft opgelopen worden de sancties verhoogd tot hetzij een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een strafrechtelijke geldboete van 600 tot 6000 euro of een van die straffen alleen, hetzij een administratieve geldboete van 300 tot 3000 euro.

Deze zwaardere sancties gelden tevens wanneer een werkgever zich niet houdt aan een door de inspectie opgelegde dwangmaatregel.

Wanneer er processen-verbaal tegen ondernemingen worden opgesteld zal in geval van een eerste inbreuk een minnelijke schikking van 1.500 euro worden voorgesteld aan de overtreder.

In geval van herhaling wordt de zaak bij voorrang gedagvaard voor de correctionele rechtbank.

6. Richtlijnen inzake het vervolgingsbeleid in de dossiers « COVID-19 »

De dossiers « COVID-19 » dienen prioritair door de parketten en arbeidsauditoraten te worden behandeld.

Deze dossiers dienen in elk parket en arbeidsauditoraat te worden onderzocht en behandeld op een gestructureerde wijze door één of meer magistraten, onder de algemene leiding en supervisie van de referentiemagistraat "Corona". Op die manier kan een uniforme en coherente aanpak binnen het arrondissement worden gegarandeerd.

In geval van twijfel over het best te verlenen gevolg aan het dossier, brengt de magistrat-titularis het dossier ter kennis van de referentiemagistraat "Corona" die het "in tweede lectuur" zal onderzoeken.

In geval van specifieke problemen bij de behandeling van een dossier (bijvoorbeeld juridische vraagstukken) kan de referentiemagistraat "Corona" van de eerste aanleg zich steeds wenden tot de referentiemagistraat "Corona" van het parket-generaal.

un dossier déterminé pouvant avoir valeur de précédent au niveau national et/ou afin d'avoir l'approche la plus uniforme possible, le magistrat de référence « Corona » du parquet général peut saisir le groupe de projet « Corona » au niveau du Collège des procureurs généraux. Ce dernier fournira une réponse, le cas échéant, après validation par le Collège des procureurs généraux.

x x
x

L'appréciation des faits se fondera sur la description du fait punissable dans l'arrêté ministériel du 23 mars 2020. Le contenu des FAQ du centre de crise national n'a qu'une valeur indicative.

Sauf cas exceptionnels pour lesquels le procureur du Roi prend lui-même la décision, seul un classement sans suite pour des raisons techniques (absence d'infractions, manque de preuves, ...) sera autorisé.

3.1.2. Personnel

Pas de directives particulières

3.1.3. ICT

Pas de directives particulières

3.1.4. Statistiques

Conformément à leurs directives d'enregistrement en interne, les services de police enregistreront les dossiers d'infractions liées au « Corona/COVID-19 » en utilisant le **code « 62 » dans le numéro de chaque procès-verbal** (le parquet/l'auditorat reprendra ce numéro de procès-verbal comme numéro de notice de l'affaire).

Dans le prolongement de cette directive, les parquets et auditorats enregistreront toutes les affaires « Corona/COVID-19 » en utilisant le code de prévention « **62Q - Corona/COVID-19 (infractions mentionnées dans les arrêtés ministériels)** », à l'exception des infractions traitées via le processus de travail « Crossborder ».

In geval van twijfel over een beslissing in een concreet dossier met een eventuele precedentswaarde op nationaal vlak en/of teneinde te komen tot een zo uniform mogelijke aanpak, kan de referentiemagistraat "Corona" van het parket-generaal de projectgroep "Corona" op niveau van het College van procureurs-generaal vatten. Deze laatste zal een antwoord verschaffen, desgevallend na validatie ervan door het College van procureurs-generaal.

x x
x

De feiten worden beoordeeld op basis van de omschrijving van het strafbaar feit in het ministerieel besluit van 23 maart 2020. De inhoud van de FAQ van het nationaal crisiscentrum heeft enkel een indicatieve waarde.

Behoudens uitzonderlijke gevallen waarvoor de procureur des Konings zelf de beslissing neemt, is enkel een zondergevolgstelling omwille van technische redenen (geen misdrijf, onvoldoende bewijzen, ...) toegestaan.

3.1.2. Personeel

Geen bijzondere richtlijnen

3.1.3. ICT

Geen bijzondere richtlijnen

3.1.4. Statistiek

Op basis van haar interne registratierichtlijnen zal de politie de 'corona/COVID-19'-gerelateerde inbreuken de **code '62' in het PV-nummer** toekennen (dat PV-nummer wordt door het parket/auditoraat overgenomen als het notitienummer van de zaak).

In het verlengde daarvan zullen de parketten en auditoraten alle 'corona/COVID-19'-zaken registreren met de tenlasteleggingscode '**62Q - Corona/COVID-19 (inbreuken vermeld in de ministeriële besluiten)**' met uitzondering van de inbreuken die via het Crossborder proces worden behandeld.

Ce faisant, le ministère public pourra **identifier toutes les affaires** résultant d'infractions aux mesures énumérées dans les arrêtés ministériels d'application.

À cette fin, le personnel administratif et les magistrats sont invités à accorder une attention particulière à **l'enregistrement systématique du code de prévention 62Q dans toutes les affaires « Corona/COVID-19 »**, en plus des autres codes de prévention éventuellement applicables¹.

3.1.5. Manuel de qualifications et nomenclature

En concertation avec le coordinateur principal du réseau d'expertise Pharma & Food Crime, le bureau des qualifications et de la nomenclature du Service d'appui du Ministère public a élaboré une structure d'arborescence reprenant toutes les qualifications applicables en cas d'infractions aux mesures prises dans le cadre de la crise Corona (Arrêté ministériel du 23 mars 2020 portant des mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19).

Les fiches de qualifications élaborées peuvent être consultées sous la loi 200 (Pharma & Food Crime) / 59.10 art de guérir / 59.10-50 infractions relatives aux mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19 (A.M du 23 mars 2020). Elles sont regroupées dans quatre catégories, ce qui devrait faciliter la recherche des qualifications à appliquer. La structure d'arborescence permet de fournir un ensemble cohérent de codes de qualification, utilisable tout au long de la chaîne pénale.

Op die manier zal het Openbaar Ministerie **alle zaken kunnen identificeren** die het gevolg zijn van inbreuken tegen de maatregelen die opgesomd staan in de van toepassing zijnde ministeriële besluiten.

Zowel aan het administratief personeel als aan de magistraten wordt daartoe bijzondere aandacht gevraagd voor de **systematische registratie van de tenlasteleggingscode 62Q in alle 'corona/COVID-19'-zaken**, en dit naast de andere tenlasteleggingscodes die eventueel van toepassing zijn.¹

3.1.5. Kwalificatiehandboek en nomenclatuur

In samenspraak met de hoofdcoördinator van het expertisenetwerk Pharma & Food Crime, heeft het bureau kwalificaties en nomenclatuur van de Steundienst van het Openbaar ministerie een boomstructuur uitgewerkt waarin alle kwalificaties die van toepassing zijn bij inbreuken op de maatregelen in het kader van de Coronacrisis (Ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken) werden ondergebracht.

De uitgewerkte kwalificatiefiches kunnen geconsulteerd worden onder wet 200 (Pharma & Food Crime) / 59.10 geneeskunde / 59.10-50 misdrijven in verband met de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken (M.B. van 23 maart 2020). Ze werden in vier categorieën onderverdeeld, wat het opzoeken van de juist toe te passen kwalificaties dient te vergemakkelijken. De boomstructuur laat toe een coherent geheel van kwalificatiecodes aan te leveren dat over de ganse strafrechtsketen bruikbaar is.

¹ Nous rappelons qu'une seule affaire peut avoir plusieurs codes de préventions. Dès lors, outre le code de prévention 62Q, il est possible d'en enregistrer d'autres s'ils sont applicables dans le cadre d'une seule affaire.

¹ We herinneren er aan dat men in eenzelfde zaak meerdere tenlasteleggingscodes kan registreren: het is dus mogelijk dat men in één zaak naast de tenlasteleggingscode 62Q ook nog andere tenlasteleggingscodes registreert indien deze van toepassing zijn.

3.2. Services de police

Référence est faite aux directives mentionnées au point 3.1.1.

4. Magistrat de référence

Un magistrat de référence « Lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 » est désigné au sein de chaque parquet général/auditorat général, chaque parquet du procureur du Roi et chaque auditorat du travail.

De manière générale, le magistrat de référence veille à assurer un flux d'informations efficace et rapide. Le magistrat de référence des parquets et des auditorats est le point de contact pour les services de police en les services d'inspection. Le magistrat de contact des parquets généraux et des auditorats généraux est le point de contact pour les magistrats de référence de première instance.

En outre, le magistrat de référence du parquet général veille à l'application et au suivi de la présente circulaire dans son ressort.

Le magistrat de référence des parquets et des auditorats du travail veille à une politique de poursuites uniforme au sein de son parquet ou de son auditorat du travail, conformément aux directives de cette circulaire et de celles de son procureur du Roi ou de son auditeur du travail.

Les coordonnées des magistrats de référence seront communiquées au Service d'appui du ministère public (sdaomp-ren@just.fgov.be) qui les centralisera et les mettra à jour sur [Omptranet](#).

5. Interprétation, application et évaluation de la présente circulaire

Toutes les questions relatives à l'interprétation et à l'application de la présente circulaire sont à transmettre au Service d'appui (sdaomp-corona@just.fgov.be), suivant le schéma joint en [annexe 4](#).

Ces questions seront examinées et traitées

3.2. Politiediensten

Er wordt verwezen naar de richtlijnen vermeld onder punt 3.1.1.

4. Referentiemagistraat

Op elk parket-generaal/auditoraat-generaal, parket van de procureur des Konings en arbeidsauditoraat wordt een referentiemagistraat "inzake de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19" aangeduid.

De referentiemagistraat ziet er in het algemeen op toe dat alle informatie efficiënt en snel wordt uitgewisseld. De referentiemagistraat van de parketten en auditoraten vormt het aanspreekpunt voor de politiediensten en de inspectiediensten. De referentiemagistraat van de parketten-generaal en de auditoraten-generaal is het aanspreekpunt voor de referentiemagistraten van eerste aanleg.

Bovendien ziet de referentiemagistraat van het parket-generaal erop toe dat deze omzendbrief in zijn rechtsgebied wordt toegepast.

De referentiemagistraat van de parketten en auditoraten waakt ook over een uniform vervolgingsbeleid in zijn parket of arbeidsauditoraat, overeenkomstig de richtlijnen van deze omzendbrief en van zijn procureur des Konings of arbeidsauditeur.

De contactgegevens van de referentiemagistraten zullen worden meegedeeld aan de Steundienst van het Openbaar Ministerie (via sdaomp-ren@just.fgov.be), die deze gegevens zal bundelen en bijwerken op [Omptranet](#).

5. Interpretatie, toepassing en evaluatie van deze omzendbrief

Alle vragen over de interpretatie en de toepassing van deze omzendbrief kunnen (via sdaomp-corona@just.fgov.be) worden meegedeeld aan de Steundienst volgens het in [bijlage 4](#) gevoegde schema.

De door het College van procureurs-generaal

par le groupe de projet mis en place par le Collège des procureurs généraux. Les questions les plus importantes et récurrentes seront publiées sur Ompranet sous la forme d'un « FAQ » spécifique pour le ministère public.

Pour toutes les autres difficultés d'interprétation et d'application des mesures prises par l'arrêté ministériel du 23 mars 2020, il convient de se référer au « FAQ » général du SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement.

La présente circulaire sera évaluée périodiquement en fonction de l'évolution de la situation et des nouvelles mesures prises par le gouvernement. Le cas échéant, elle fera l'objet d'une révision.

6. Modèles

Pas de directives particulières

6.1. Ministère public

Pas de directives particulières

6.2. Services de police

Les services de police utiliseront les formulaires d'audition joints en annexe de la présente circulaire (voir annexe 3.1).

Ces formulaires ne seront pas utilisés pour les infractions commises par des mineurs.

7. BPM

Pas de directives particulières

8. Table des matières

1. Cadre législatif ou réglementaire et objectif de la COL

2. Explication succincte du cadre législatif ou réglementaire

3. Directives

3.1. Ministère public

in dit kader opgerichte projectgroep zal deze vragen analyseren en verwerken. De antwoorden op de belangrijkste en terugkerende vragen zullen op Ompranet worden gepubliceerd onder de specifiek voor het openbaar ministerie gecreëerde rubriek « FAQs » (*Frequently Asked Questions*).

Voor alle andere vragen over de interpretatie en de toepassing van de in het ministerieel besluit van 23 maart 2020 vastgelegde maatregelen kan worden verwezen naar de algemene rubriek « FAQ's » van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Deze omzendbrief zal periodiek worden geëvalueerd in functie van de evolutie van de situatie en de nieuwe door de overheid getroffen maatregelen. Desgevallend zal dit document dus worden herzien.

6. Modellen

Geen bijzondere richtlijnen

6.1. Openbaar Ministerie

Geen bijzondere richtlijnen

6.2. Politiediensten

De politiediensten zullen de verhoorformulieren gebruiken die als bijlagen bij deze omzendbrief gevoegd werden (cf. bijlage 3.1).

Deze formulieren zullen niet gehanteerd worden voor door minderjarigen gepleegde inbreuken.

7. BPM

Geen bijzondere richtlijnen

8. Inhoudstafel

1. Wetgevend of regelgevend kader en doelstelling van de COL

2. Korte toelichting van het wetgevend of regelgevend kader

3. Richtlijnen

3.1. Openbaar Ministerie

3.1.1. Magistrats	3.1.1. Magistraten
3.1.2. Personnel	3.1.2. Personeel
3.1.3. ICT	3.1.3. ICT
3.1.4. Statistiques	3.1.4. Statistiek
3.1.5. Manuel de qualifications et nomenclature	3.1.5. Kwalificatiehandboek en nomenclatuur
3.2. Services de police	3.2. Politiediensten
4. Magistrat de référence	4. Referentiemagistraat
5. Interprétation, application et évaluation de la présente circulaire	5. Interpretatie, toepassing en evaluatie van deze omzendbrief
6. Modèles	6. Modellen
6.1. Ministère public	6.1. Openbaar Ministerie
6.2. Services de police	6.2. Politiediensten
7. BPM	7. BPM
8. Table des matières	8. Inhoudstafel
9. Historique de la COL (aperçu des révisions)	9. Historiek COL (overzicht van herzieningen)
10. Annexes	10. Bijlagen
<u>9. Historique de la COL (aperçu des révisions)</u>	<u>9. Historiek COL (overzicht van herzieningen)</u>
Non applicable.	Niet van toepassing
<u>10. Annexes</u>	<u>10. Bijlagen</u>
1. Dispositions en matière de santé publique	1. Bepalingen inzake volksgezondheid
2. (SUPPRIMEE) <i>Tableau de synthèse – Que faire en cas d'appel des services de police pour une entreprise ne respectant pas les mesures de distanciation sociale ?</i>	2. (AFGESCHAFT) <i>Samenvattende nota – Wat dient er te gebeuren in geval van een oproep van de politiediensten over een bedrijf dat de maatregelen inzake social distancing niet naleeft?</i>
3. Formulaire d'audition 3.1. Formulaire d'audition CORONA (TI) 3.2. Courrier d'accompagnement (TI PVV)	3. Verhoorformulier 3.1. Invulformulier CORONA (OMS) 3.2. Begeleidend schrijven CORONA (OMS BVO)
4. Schéma FAQ	4. Schema FAQ
5. Arrêté royal du 6 avril 2020 portant sur le	5. Koninklijk besluit van 6 april 2020

non-respect des mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19 par la mise en place de sanctions administratives communales (voir le chapitre II de la présente circulaire COL)

6. Communication relative à la transaction (immédiate) Corona et à toutes les autres transactions correctionnelles à la suite du lancement accéléré du projet Crossborder « transactions correctionnelles » (courrier du président du Collège du 22 avril 2020 et ses annexes 1 à 5)

7. Annexe au procès-verbal – Déclaration de responsabilité civile – Formulaire à remplir par les parents du mineur

betreffende de bestrijding van de niet-naleving van de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken door de invoering van gemeentelijke administratieve sancties (zie hoofdstuk II van onderhavige omzendbrief COL)

6. Communicatie omtrent Corona (onmiddellijke) minnelijke schikking en overige correctionele minnelijke schikkingen ingevolge versnelde invoering van het project Crossborder correctionele minnelijke schikkingen (brief van de Voorzitter van het College van 22 april 2020 en zijn bijlagen 1 tot 5)

7. Bijlage aan het proces-verbaal – Verklaring burgerlijk verantwoordelijke – Vragenlijst in te vullen door de ouders van de minderjarige

CHAPITRE II

L'APPLICATION DE SANCTIONS ADMINISTRATIVES COMMUNALES EN CAS DE NON RESPECT DE L' ARRETE MINISTERIEL DU 23 MARS 2020

1. Commentaires

L'arrêté royal du 6 avril 2020 portant sur le non-respect des mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19 par la mise en place de sanctions administratives communales, a été publié au Moniteur belge du 7 avril 2020.

Cet arrêté royal est nommé « AR-SAC » ci-après. Il est joint en annexe 5.

Pendant la période de crise coronavirus le conseil communal peut, en vertu de l'article 1 de l'AR-SAC, par dérogation à l'article 2, § 1er, de la loi du 24 juin 2013 relative aux sanctions administratives communales, prévoir dans ses règlements ou ordonnances une sanction administrative consistant en une amende administrative pour les infractions visées à l'article 187 de la loi du 15 mai 2007 relative à la sécurité civile, dans la mesure où celles-ci concernent le refus ou l'omission de se conformer aux mesures ordonnées en application de l'article 182 de cette loi.

Les infractions à l'article 187 de la loi du 15 mai 2007 sur la sécurité civile ont un caractère mixte puisqu'elles peuvent faire l'objet soit d'une sanction pénale, soit d'une sanction administrative.

Le conseil communal à la faculté de décider de sanctionner les infractions aux articles 1, 4, 5, 8 et *8bis* de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 d'une amende administrative.

Le conseil communal peut choisir de ne pas reprendre toutes les infractions aux articles 1, 4, 5, 8 et *8bis* de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 dans son règlement communal. Le

HOOFDSTUK II

DE TOEPASSING VAN GEMEENTELIJKE ADMINISTRatieve SANCTIES BIJ NIET NALEVIING VAN HET MINISTERIEEL BESLUIT VAN 23 MAART 2020

1. Toelichting

In het Belgisch Staatsblad van 7 april 2020 werd het koninklijk besluit van 6 april 2020 gepubliceerd, betreffende de bestrijding van de niet-naleving van de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken door de invoering van gemeentelijke administratieve sancties.

Dit koninklijk besluit wordt hierna het "KB-GAS" genoemd. Het wordt gevoegd als bijlage 5.

Tijdens de periode van de coronacrisis kan krachtens artikel 1 van het KB-GAS, in afwijking van artikel 2, § 1, van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties, de gemeenteraad in zijn reglementen of verordeningen voorzien in een administratieve sanctie die bestaat uit een administratieve geldboete voor de inbreuken bedoeld in artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, in de mate dat deze betrekking hebben op een weigering of verzuim zich te gedragen naar de maatregelen die met toepassing van artikel 182 van deze wet zijn bevolen.

De inbreuken op artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid hebben een gemengd karakter, aangezien zij het voorwerp kunnen uitmaken van een strafrechtelijke sanctie of van een administratieve sanctie.

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid te beslissen de inbreuken op de artikelen 1, 4, 5, 8 en *8bis* van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 te sanctioneren met een administratieve geldboete.

De gemeenteraad kan de keuze maken om niet alle inbreuken op de artikelen 1, 4, 5, 8 en *8bis* van het ministerieel besluit van 23

conseil communal peut par exemple uniquement reprendre les infractions aux articles 4, 5, 8 et 8bis. Dans ce cas, les infractions commises par les commerçants et les exploitants des endroits visés à l'article 1, conserveront leur caractère exclusivement pénal et le ministère public se chargera de la réaction pénale.

Dans les communes qui n'ont pas adopté un règlement communal érigeant les infractions à l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 en sanctions administratives, celles-ci conservent un caractère exclusivement pénal et le chapitre I de la présente circulaire sera intégralement applicable.

Les mineurs sont sanctionnés uniquement conformément au chapitre I de la présente circulaire. L'article 2 de l'AR-SAC dispose que la sanction administrative n'est pas applicable au contrevenant âgé de moins de 18 ans ou qui est déclaré en état de minorité prolongée ou incapable.

L'AR-SAC est limité aux infractions rendues punissables par l'arrêté ministériel du 23 mars 2020. Il ne s'applique pas à d'autres infractions qui sont punissable par ou en vertu d'une loi (par exemple le Code pénal), d'un décret ou d'une ordonnance.

L'AR-SAC détermine en ses articles 3 et 4 que le Collège des procureurs généraux prendra une circulaire contenant les directives en matière de politique criminelle applicables aux infractions visées à l'article 187 de la loi du 15 mai 2007 relative à la sécurité civile. Cette circulaire sera annexée aux règlements ou ordonnances visés à l'article 1er de l'AR-SAC et publiée par le collège des bourgmestre et échevin ou le collège communal sur le site internet de la commune si elle en dispose et/ou par la voie d'une affiche indiquant le lieu où le texte de la circulaire peut être consulté par le public.

La présente circulaire COL 6/2020 constitue

maart 2020 in het gemeentelijk reglement op te nemen. De gemeenteraad kan bijvoorbeeld enkel de inbreuken op de artikelen 4, 5, 8 en 8bis in het gemeentelijk reglement opnemen. In dat geval behouden de inbreuken gepleegd door handelaars en uitbaters van de in artikel 1 bedoelde plaatsen, hun uitsluitend strafrechtelijk karakter en zal het openbaar ministerie voor de strafrechtelijke reactie instaan.

In de gemeenten die geen gemeentelijk reglement hebben aangenomen waarbij de inbreuken op het ministerieel besluit van 23 maart 2020 met administratieve sancties worden beteugeld, behouden deze inbreuken een exclusief strafrechtelijk karakter en zal hoofdstuk I van de huidige omzendbrief integraal van toepassing zijn.

De minderjarigen worden uitsluitend overeenkomstig hoofdstuk I van huidige omzendbrief gesanctioneerd. Artikel 2 van het KB-GAS bepaalt immers dat de administratieve sanctie niet van toepassing is op een overtreder die minder dan 18 jaar oud is of onder het statuut van verlengde minderjarigheid valt of onbekwaam verklaard is.

Het KB-GAS is beperkt tot de inbreuken strafbaar gesteld door het ministerieel besluit van 23 maart 2020. Het is niet toepasselijk op andere inbreuken die door of krachtens een wet (bijvoorbeeld het Strafwetboek), decreet of ordonnantie strafbaar zijn gesteld.

Het KB-GAS bepaalt in zijn artikelen 3 en 4 dat het College van procureurs-generaal een omzendbrief zal nemen die richtlijnen bevat die verband houden met het strafrechtelijk beleid dat van toepassing is op de inbreuken bedoeld in artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid. Deze omzendbrief zal worden toegevoegd aan de reglementen of verordeningen bedoeld in artikel 1 van het KB-GAS en worden gepubliceerd door het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege en bekendgemaakt op de website van de gemeente indien zij daarover beschikt en/of via een affiche waarop vermeld staat waar de omzendbrief geraadpleegd kan worden door het publiek.

cette circulaire du Collège des procureurs généraux visée aux articles 2 et 3 de l'AR-SAC.

Moyennant les directives reprises dans cette circulaire, le Collège des procureurs généraux déterminera pour quelles infractions aux articles 1, 4, 5, 8 et 8bis de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 le ministère public n'entend pas exercer de poursuites.

La circulaire du Collège des procureurs généraux se substitue au protocole d'accord visé à l'article 23, §1er de la loi du 24 juin 2013 relatives aux sanctions administratives communales, conclu entre le procureur du Roi compétent et le collège des bourgmestre et échevins ou le collège communal. Par conséquent, des protocoles d'accord ne devront plus être conclus.

2. Directives

Lorsqu'une commune choisit d'appliquer l'AR-SAC, le Collège des procureurs généraux prend comme directive contraignante que le Ministère public n'exercera pas de poursuites pour les infractions aux articles 1, 4, 5, 8 et 8bis de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 portant des mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19, tel que modifié par les arrêtés ministériels du 24 mars 2020, 3 avril 2020, 17 avril 2020, 30 avril 2020, 8 mai 2020, 15 mai 2020, 20 mai 2020 et 25 mai 2020, à l'exception des cas suivants :

- Concours. L'infraction aux articles 1, 4, 5, 8 ou 8bis est commise en concours avec une autre infraction qui ne peut être sanctionnée administrativement.

On peut par exemple penser aux infractions de droit commun mentionnées au chapitre I, point 3.1.1.3.

Par exemple, quelqu'un consomme des stupéfiants en étant rassemblé. Ou, quelqu'un fait un déplacement interdit et, lors de son interpellation par la police, crache sur un policier.

Onderhavige omzendbrief COL 6/2020 is deze omzendbrief van het College van procureurs-generaal bedoeld in de artikelen 2 en 3 van het KB-GAS.

Met de richtlijnen in deze omzendbrief bepaalt het College van procureurs-generaal voor welke inbreuken op de artikelen 1, 4, 5, 8 en 8bis van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 het Openbaar Ministerie geen vervolgingen zal instellen.

De omzendbrief van het College van procureurs-generaal komt in de plaats van het protocolakkoord, bedoeld in artikel 23, §1 van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties, dat normaliter moet worden gesloten tussen de bevoegde procureur des Konings en het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege. Er dienen dus geen protocolakkoorden meer te worden afgesloten.

2. Richtlijnen

Wanneer een gemeente ervoor kiest het KB-GAS toe te passen, neemt het College van procureurs-generaal als dwingende richtlijn dat het Openbaar Ministerie geen vervolging zal instellen voor de inbreuken op de artikelen 1, 4, 5, 8 en 8bis van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, zoals gewijzigd door de ministeriële besluiten van 24 maart 2020, 3 april 2020, 17 april 2020, 30 april 2020, 8 mei 2020, 15 mei 2020, 20 mei 2020 en 25 mei 2020, met uitzondering van de volgende gevallen:

- Samenloop. De inbreuk op de artikelen 1, 4, 5, 8 of 8bis wordt gepleegd met een andere inbreuk die niet met een administratieve sanctie kan worden gesanctioneerd.

Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de gemeenrechtelijke misdrijven vermeld in hoofdstuk I, punt 3.1.1.3.

Bijvoorbeeld, iemand gebruikt drugs terwijl hij deelneemt aan een samenshooling. Of, iemand doet een verboden verplaatsing en, bij zijn interpellatie door de politie, spuwt naar

En tenant compte de l'exception prévue à l'article 10 concernant la relation entre l'employeur et le travailleur pour les entreprises visées à l'article 1er, les infractions à l'article 8bis pourront former un concours idéal avec les infractions en matière de bien-être des travailleurs, lorsqu'un employeur ou son mandataire s'abstient de prendre des mesures nécessaires pour garantir le respect des règles de distanciation sociale.

- Récidive. Le suspect est verbalisé pour la deuxième fois (ou plus) pour une infraction aux articles 1, 4, 5, 8 ou 8bis ou le suspect est verbalisé pour une infraction aux articles 1, 4, 5, 8 ou 8bis après avoir déjà été verbalisé antérieurement pour une infraction de droit commun liée au contexte de la pandémie COVID-19.

Il y a récidive quel que soit l'endroit où l'infraction a été commise en Belgique.

Dans ces 2 cas (concoures et récidive) l'infraction ne pourra être réprimée que pénalement et ce conformément au chapitre I de la présente circulaire. Le fonctionnaire de police intervenant, dressera procès-verbal et agira ensuite dans le sens décrit au chapitre I, point 3.1.1.

3. Directives particulières en cas de récidive

Le constat de la récidive se fait soit immédiatement par le fonctionnaire de police intervenant, soit par le fonctionnaire sanctionnateur.

La police intégrée et les communes devront prendre toutes les mesures organisationnelles nécessaires pour que l'état de récidive puisse être établi à tout moment sur l'entièreté du territoire

Lorsque le fonctionnaire sanctionnateur constate l'état de récidive, il envoie immédiatement le procès-verbal pour disposition au procureur du Roi.

Le procureur du Roi procédera à la citation

een politieagent.

Rekening houdende met de uitzondering van artikel 10 betreffende de relatie tussen de werkgever en werknemer voor de ondernemingen bedoeld in artikel 1, kunnen de inbreuken op artikel 8bis samenlopend zijn met inbreuken in het domein van het welzijn van de werknemers, wanneer een werkgever of zijn gemandateerde nalaat de noodzakelijke maatregelen te nemen om de naleving van de regels van de sociale distancing te garanderen.

- Herhaling. De verdachte wordt voor de tweede maal (of meer) geverbaliseerd wegens een inbreuk op de artikelen 1, 4, 5, 8 of 8bis of de verdachte wordt geverbaliseerd wegens een inbreuk op de artikelen 1, 4, 5, 8 of 8bis nadat hij voorheen reeds werd geverbaliseerd wegens een gemeenrechtelijk misdrijf gelinkt aan de context van de pandemie COVID-19.

Er is herhaling waar ook de inbreuk in België werd gepleegd.

In deze 2 gevallen (samenloop en herhaling) kan de inbreuk enkel strafrechtelijk worden beteugeld en dit overeenkomstig hoofdstuk I van huidige omzendbrief. De vaststellende politieambtenaar stelt een proces-verbaal op en handelt verder in de zin zoals beschreven in hoofdstuk I, punt 3.1.1.

3. Bijzondere richtlijnen in geval van herhaling

De vaststelling van de herhaling gebeurt ofwel onmiddellijk door de vaststellende politieambtenaar, ofwel door de sanctionerend ambtenaar.

De geïntegreerde politie en de gemeenten dienen alle nodige organisatorische maatregelen te nemen opdat een staat van herhaling op elk ogenblik op het ganse grondgebied zou kunnen worden vastgesteld.

De sanctionerende ambtenaar die een staat van herhaling vaststelt, maakt onverwijld het proces-verbaal tot beschikking aan de procureur des Konings over.

directe du suspect. Une transaction pénale ne sera pas proposée.

4. Les articles 16 et 17 de l'AR-SAC

L'AR-SAC permet de recourir au paiement immédiat de l'amende administrative pour les infractions aux articles 1, 4, 5, 8 ou 8bis de l'arrêté ministériel du 23 mars 2020.

L'article 16 de l'AR-SAC prévoit que le constat faisant état d'un paiement immédiat de l'amende administrative est transmis au fonctionnaire sanctionnateur et au procureur du Roi dans un délai de 15 jours.

Le paiement de l'amende administrative ou le paiement immédiat n'empêche pas des poursuites. Cette hypothèse pourrait se rencontrer lorsque le suspect est en état de récidive et que nonobstant celui-ci il effectue un paiement immédiat. Le fonctionnaire sanctionnateur s'en rend compte et transmet le dossier au procureur du Roi. Celui-ci engage des poursuites. Dans ce cas, l'article 17 de l'AR-SAC prévoit un système d'imputation du montant perçu sur la condamnation pénale ou la transaction ou de remboursement cas d'acquiescement.

De procureur des Konings zal de verdachte rechtstreeks dagvaarden. Er wordt geen minnelijke schikking voorgesteld.

4. De artikelen 16 en 17 KB-GAS

Het KB-GAS biedt de mogelijkheid van een onmiddellijke betaling van de administratieve geldboete voor de inbreuken op de artikelen 1, 4, 5, 8 en 8bis van het ministerieel besluit van 23 maart 2020.

Artikel 16 van het KB-GAS bepaalt dat de vaststelling die gewag maakt van een onmiddellijke betaling van de administratieve geldboete binnen een termijn van 15 dagen aan de sanctionerend ambtenaar en aan de procureur des Konings wordt overgezonden

De betaling van de administratieve geldboete of de onmiddellijke betaling verhinderen niet de strafvervolging. Deze hypothese zou zich kunnen voordoen wanneer de verdachte zich in staat van herhaling bevindt en desalniettemin tot onmiddellijke betaling overgaat. De sanctionerend ambtenaar bemerkt dit en maakt het dossier aan de procureur des Konings over. Deze stelt vervolging in. In dat geval voorziet artikel 17 van het KB-GAS in een systeem waarbij het geïnde bedrag wordt verrekend op de strafrechtelijke veroordeling of minnelijke schikking of van terugbetaling in geval van vrijspraak.

Bruxelles, le 28 mai 2020

Brussel, 28 mei 2020

Le procureur général près la cour d'appel à
Gand, Président du Collège des procureurs
généraux,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Gent, Voorzitter van het College
van Procureurs-generaal,

Erwin DERNICOURT

Le procureur général près la cour d'appel à
Bruxelles,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Brussel,

Johan DELMULLE

Le procureur général près la cour d'appel à
Mons,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Bergen,

Ignacio de la SERNA

Le procureur général près la cour d'appel à
Anvers,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Antwerpen,

Patrick VANDENBRUWAENE

Le procureur général près la cour d'appel à
Liège,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Luik,

Christian DE VALKENEER
